

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳԻՐՔ-ՏԵՏՐ

2

Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ 2

ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳԻՐՔ-ՏԵՏՐ

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների
երկրորդ դասարանի սովորողների համար

ՀՏԴ ....

ԳՄԴ ...

Մաթեմատիկա 2 աշխատանքային գիրք-տետր/Մ. Ս. Բարսեղյան, Ս.Ս. Պետրոսյան, Հ. Վ. Օհանյան/Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն.-Եր.: Էդիթ Պրինտ, Երևան, 2024, 60 էջ:

Աշխատանքային գիրք-տետրը երաշխավորվել է ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի 29.02.2024 թվականի 284-Ա/2 հրամանով որպես ուսումնական նյութ:

Աշխատանքային գիրք-տետրը հրատարակության է երաշխավորվել Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի Հատուկ և ներառական կրթության ֆակուլտետի խորհրդի կողմից:

Մասնագիտական խմբագիր՝ մ.գ.թ., դոցենտ, Ա. Հ. Սվաջյան

Գրախոսներ՝

Մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, պրոֆեսոր Հովյան Գ. Ռ.

Մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Սարատիկյան Լ. Հ.

Հեղինակներ՝

Բարսեղյան Մ. Ս.

Պետրոսյան Ս. Ս.

Օհանյան Հ.Վ.

Համակարգչային ձևավորում՝ Ստեփանյան Ա. Ռ.

Սույն աշխատանքային գիրք-տետրի նպատակը հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների երկրորդ դասարանի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողներին «Մաթեմատիկա 2» առարկայի առաջին կիսամյակի ուսումնառության ընթացքում լրացուցիչ, առավել պարզեցված և հարմարեցված ուսումնական նյութերի տրամադրումն է:

ISBN

ՀՏԴ ....

ԳՄԴ ...

Տպաքանակ՝ 150 օրինակ

Նախաբան

«Մաթեմատիկա-2» աշխատանքային գիրք-տետրը նախատեսված է հանրակրթական դպրոցի երկրորդ դասարանում սովորող կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար և ապահովում է «Մաթեմատիկա» առարկայի ոլորտում առարկայական ծրագրի հարմարեցումների հիմքով պահանջների իրականացումը:

Գիրք-տետրում ամփոփված է հանրակրթական դպրոցի երկրորդ դասարանի առաջին կիսամյակում ներառված ուսումնական նյութը: Առաջադրանքները միտված են քանակական պատկերացումների, երկրաչափական պատկերների և մարմինների մասին երեխաների ձեռք բերած գիտելիքների ամրապնդմանը և համակարգմանը, խնդիրներ լուծելու, հաշվողական հմտությունների զարգացմանը: Առանձնակի ուշադրություն է դարձվել գործնական վարժությունների միջոցով 20-ի սահմանում կարգային անցումով միանիշ թվերի գումարման և հանման հաշվողական հնարների ձևավորմանը, խնդիր հասկացության ներմուծմանը, նրա շուրջ կազմակերպվող աշխատանքին (համառոտագրություն, լուծման և պատասխանի գրառում): Անդրադարձ է կատարվել նաև մեծության չափման արդյունքում ստացված թվերով գործողությունների կատարմանը և դրանց համեմատմանը:

«Մաթեմատիկա-2» գիրք-տետրի առաջադրանքների մշակման ընթացքում հաշվի է առնվել նաև ուսուցման գործնական և շտկող-զարգացնող ուղղվածության սկզբունքը՝ սովորողների հնարավորություններին և գործնական հմտություններին համապատասխան:

Առաջադրանքները հարմարեցված են երեխաների տարբեր անհատական առանձնահատկություններին, միևնույն ժամանակ հաշվի են առնվել նրանց զարգացման տարիքային առանձնահատկությունները: Ճանաչողական գործունեության ընդլայնման և մաթեմատիկական մտածողության զարգացման խթանման նպատակով աշխատանքային տետրում ընդգրկվել են հատուկ առաջադրանքներ, որոնք հնարավորություն են ընձեռում ներգործել ընկալման, ուշադրության, մտածողության և շարժունակության վրա: Աշխատանքային գիրք-տետրը կառուցված է երեխաների աշխատանքի ինքնուրույնությանը նպաստելու սկզբունքով, սակայն կարևոր է նաև առաջադրանքների կատարման ձևակերպումների մեկնաբանումն ուսուցչի կողմից: Միևնույն ժամանակ այն կնպաստի երեխայի՝ մաթեմատիկական տերմիններ պարունակող խոսքի, պատասխանների ճիշտ ձևակերպմանը, մտավոր կարողությունների հավասարաչափ զարգացմանը:

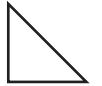

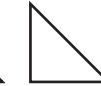
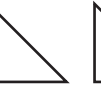

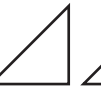
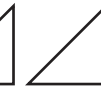

Կրկնություն

1. Ներկիր եռանկյունները գունավոր մատիտներով: Հաշվիր քանի եռանկյունի կա յուրաքանչյուր շարքում: Ստացված թիվը գրիր աջ կողմի վանդակում:

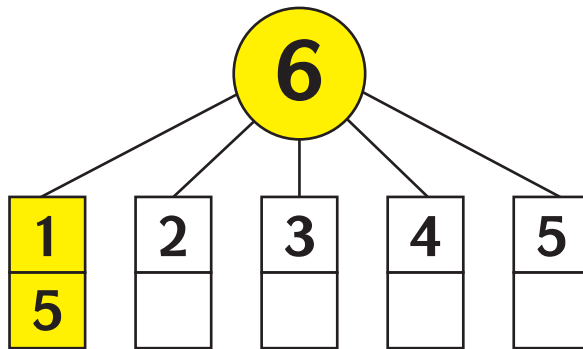

Ներկիր

Քանիսն են

Գրիր

2. Լրացրո՛ւ բաց թողնված վանդակներն այնպես, որ թվերի գումարը կազմի 6:

3. Դատարկ վանդակներում լրացրո՛ւ անհրաժեշտ թիվը:

$1 + \mathbf{3} = 4$

$1 + \square = 5$

$1 + \square = 6$

$2 + \square = 4$

$2 + \square = 5$

$2 + \square = 6$

$3 + \square = 4$

$3 + \square = 5$

$3 + \square = 6$

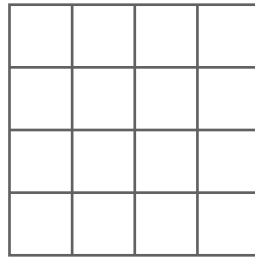
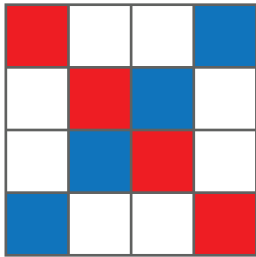
$4 + \square = 5$

$4 + \square = 6$

$5 + \square = 6$

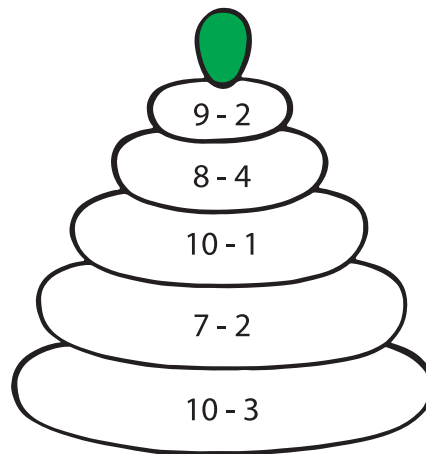
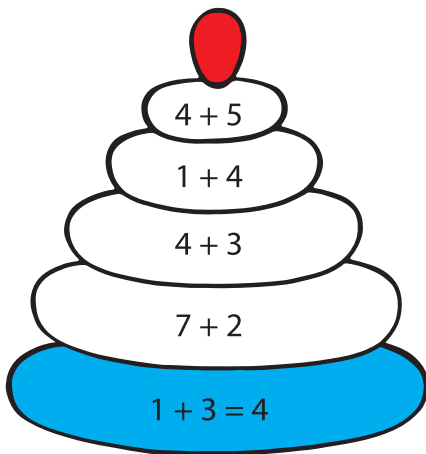
4. Հաշվիր քանի կարմիր վանդակներ կան ձախ պատկերում: Թիվը գրիր վերևի վանդակում: Ստացիր նույն պատկերը աջ կողմի վրա:

- 4
 -

5. Լուծիր: Ներկիր շրջանը ստացված թվի գույնով՝ ըստ օրինակի:

4 -
 5 -
 7 -
 9 -

6. Կատարիր գումարում: Նայիր օրինակին և յուրաքանչյուր վանդակում կազմի՛ր նոր գումարում նույն թվերով՝ փոխելով թվերի տեղերը:

	3	+	5	=	8
	5	+	3	=	

	1	+	8	=	

	2	+	7	=	

	2	+	6	=	

	3	+	7	=	

	4	+	6	=	

7. Համեմատիր կետերի քանակը և թիվը: Նրանց միջև տեղադրիր մեծի (>), փոքրի (<) կամ հավասարի (=) նշան:

	<input type="text" value=">"/>			<input type="text" value=""/>	
	<input type="text" value=""/>			<input type="text" value=""/>	
	<input type="text" value=""/>			<input type="text" value=""/>	

8. Համեմատիր թվերը: Նրանց միջև դիր մեծի (>), փոքրի (<) կամ հավասարի (=) նշան:

1 <input type="text" value="<"/> 3	2 <input type="text" value=""/>	6 <input type="text" value=""/>	0 <input type="text" value=""/>
5 <input type="text" value=""/>	1 <input type="text" value=""/>	8 <input type="text" value=""/>	4 <input type="text" value=""/>
6 <input type="text" value=""/>	7 <input type="text" value=""/>	9 <input type="text" value=""/>	0 <input type="text" value=""/>

9. ա) Չափիր հատվածները քանոնով և ստացված թիվը գրիր ներքևում:

... սմ

... սմ

բ) Համեմատիր հատվածների երկարությունը և նրանց միջև դիր համապատասխան նշան:

... սմ ... սմ

10. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերը:

10, 11,   , 13,   , 15, 16,   , 18,   , 20

11. Նայիր օրինակին և կետերի փոխարեն դիր +,- նշանները:

$10 - 2 = 8$

$10 \dots 5 = 15$

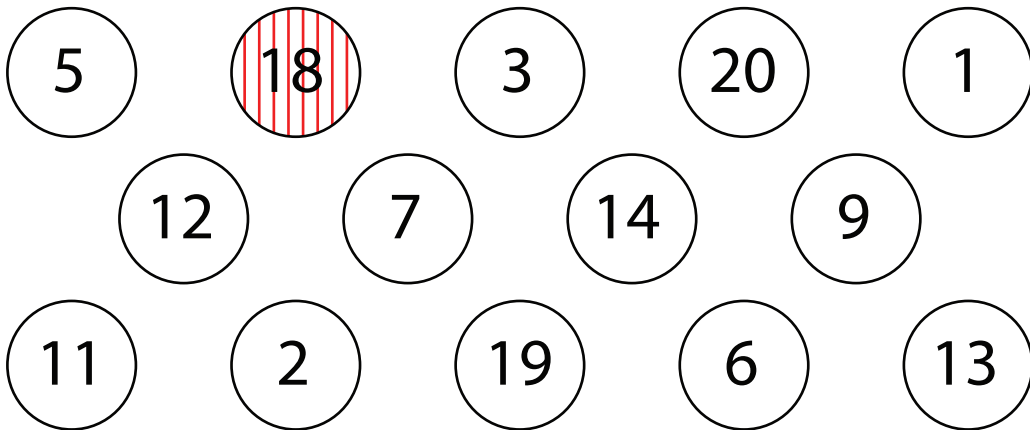
$10 \dots 10 = 0$

$10 \dots 2 = 12$

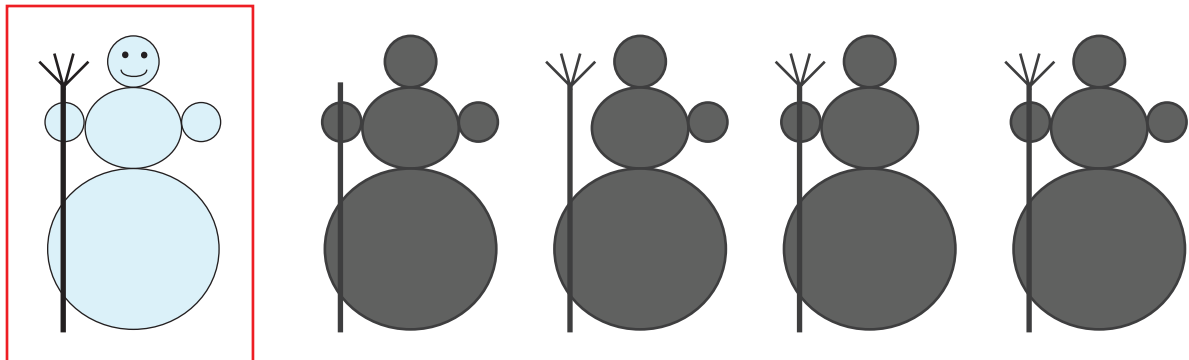
$10 \dots 5 = 5$

$10 \dots 10 = 20$

12. Ստվերագծիր այն շրջանները, որտեղ երկնիշ թվեր են:

13. Գտիր ձնեմարդու ճիշտ ստվերը և ընդգծիր:

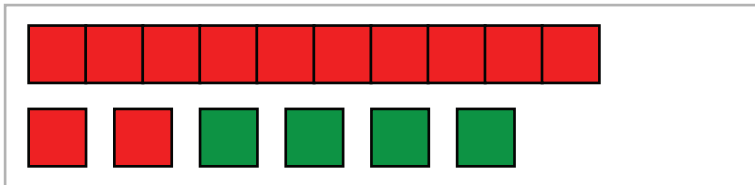
**Գումարում և հանում առանց կարգային անցմամբ
Երկնիշ թվին միանիշ թվի գումարում**

14. Հիշենք՝ որն է գումարելին: Լուծիր օրինակները: Ընդգծիր առաջին գումարելին և երկրորդ գումարելին:

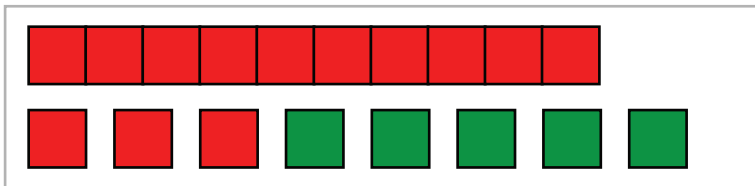
	1	2	+	1	=	1	3		
	1	4	-	1	=				
	5	+	1	0	=				
	1	6	-	1	0	=			

	1	9	+	1	=				
	1	3	-	3	=				
	1	0	+	8	=				
	1	7	-	7	=				

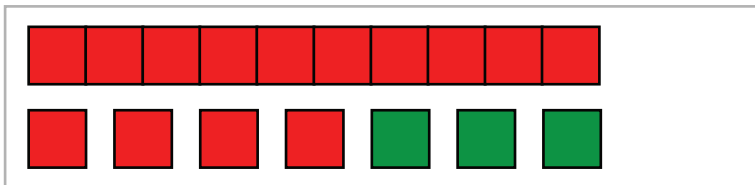
15. Նայիր նկարներին: Կարմիր գույնով ներկված վանդակներն առաջին գումարելիներն են, իսկ կանաչ գույնով ներկվածները՝ երկրորդ գումարելիները: Լրացրո՛ւ բաց թողնված երկրորդ գումարելիի վանդակը և գտիր պատասխանը:

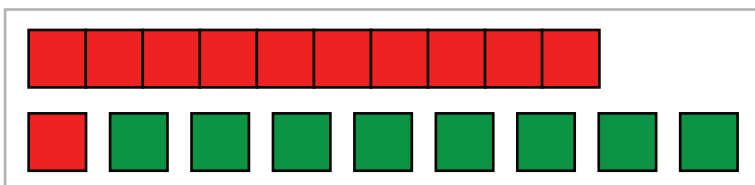
$$\boxed{1} \boxed{2} + \boxed{4} = \boxed{1} \boxed{6}$$

$$\boxed{1} \boxed{3} + \square = \square \square$$

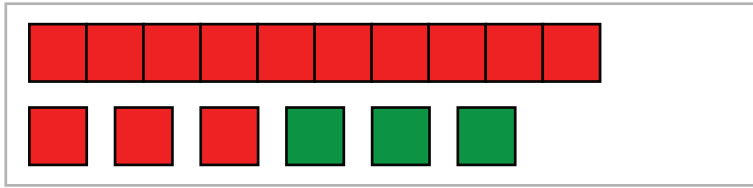

$$\boxed{1} \boxed{4} + \square = \square \square$$

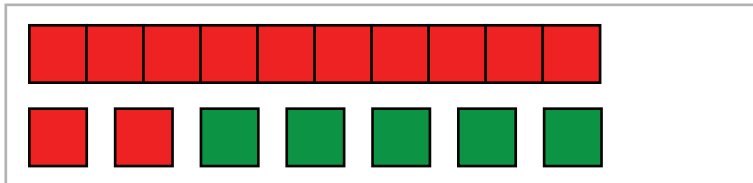

$$\boxed{1} \boxed{1} + \square = \square \square$$

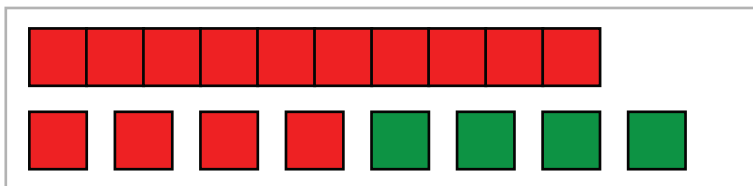
16. Նայիր նկարներին: Կարմիր գույնով ներկված վանդակներն առաջին գումարելիներն են, իսկ կանաչ գույնով ներկվածները՝ երկրորդ գումարելիները: Լրացրո՛ւ բաց թողնված առաջին գումարելիի վանդակը և գտի՛ր պատասխանը:

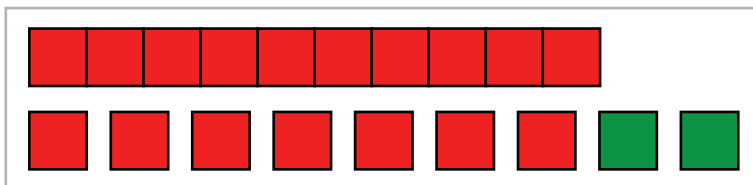
$$\boxed{1} \boxed{3} + \boxed{3} = \boxed{1} \boxed{6}$$

$$\boxed{} \boxed{} + \boxed{5} = \boxed{} \boxed{}$$

$$\boxed{} \boxed{} + \boxed{4} = \boxed{} \boxed{}$$

$$\boxed{} \boxed{} + \boxed{2} = \boxed{} \boxed{}$$

17. Լուծի՛ր օրինակները: Ի՞նչ կլինի, եթե գումարելիները փոխեն իրենց տեղերը: Փորձի՛ր նույնն անել մյուս գումարելիների հետ:

	1	1	+	4	=	1	5
	4	+	1	1	=		

	1	2	+	4	=		

	1	4	+	5	=		

	1	1	+	7	=		

	1	3	+	7	=		

	1	5	+	4	=		

18. Համեմատիր թվերը: Նրանց միջև դիր $>$, $<$ կամ $=$ նշան:

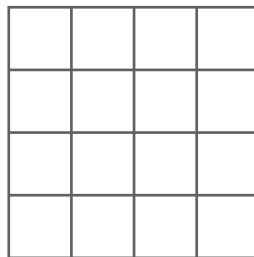
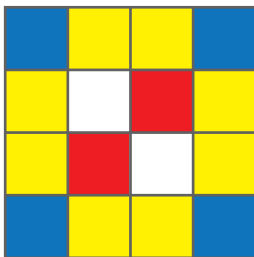
$10 > 8$ $12 \square 13$ $16 \square 16$ $20 \square 0$
 $6 \square 9$ $15 \square 11$ $20 \square 19$ $0 \square 17$

19. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերը: Ի՞նչ թվեր են բացակայում: Գրի՛ր:

1	2		4			7		9	10
11		13		15	16		18		20

20. Հաշվիր ձախ կողմում պատկերված նկարը՝ քանի կապույտ և քանի դեղին քառակուսի ունի: Աջ կողմում ստացիր նման պատկեր:

- 2
  -
  -

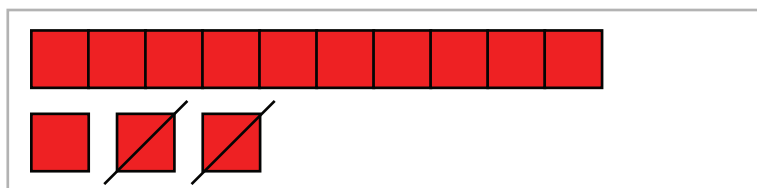
Երկնիշ թվից միանիշ թվի հանում

21. Լուծիր օրինակները: Առաջին սյունակում ընդգծիր նվազելին, երկրորդ սյունակում հանելին:

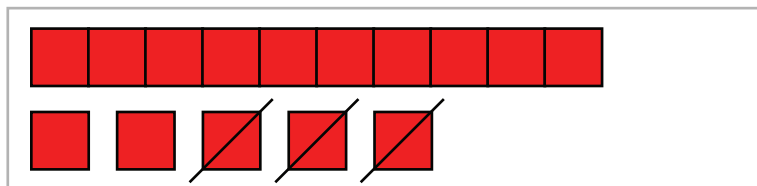
1	2	-	2	=	1	0													
1	5	+	2	=															
1	1	-	1	=															
1	6	+	3	=															
2	0	-	1	=															

1	3	-	1	0	=	3													
1	7	-	7	=															
1	5	+	3	=															
1	8	-	1	=															
1	4	+	4	=															

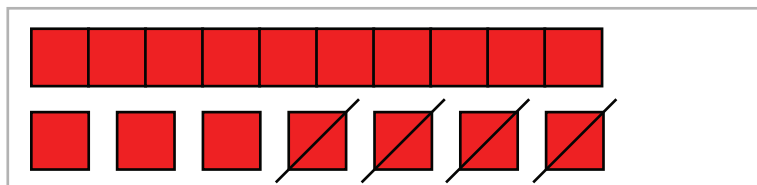
22. Ըստ պատկերների լրացրո՛ւ բաց թողնված հանելիները օրինակներում և լուծի՛ր դրանք:

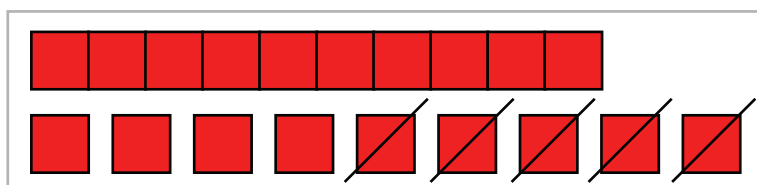
$$\boxed{1} \boxed{3} - \boxed{2} = \boxed{1} \boxed{1}$$

$$\boxed{1} \boxed{5} - \boxed{} = \boxed{} \boxed{}$$

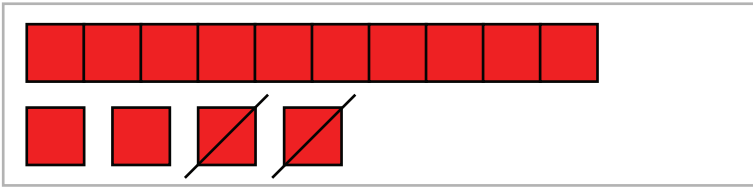
$$\boxed{1} \boxed{7} - \boxed{} = \boxed{} \boxed{}$$

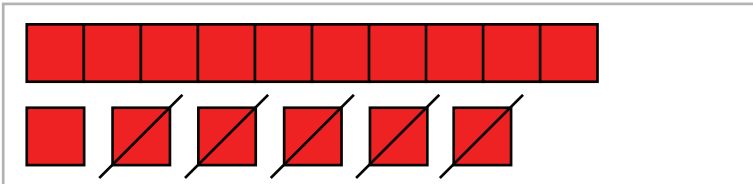
$$\boxed{1} \boxed{9} - \boxed{} = \boxed{} \boxed{}$$

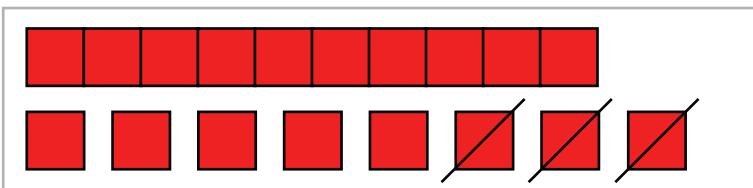
23. Ըստ պատկերների լրացրո՛ւ բաց թողնված նվազելիները օրինակներում և լուծի՛ր դրանք:

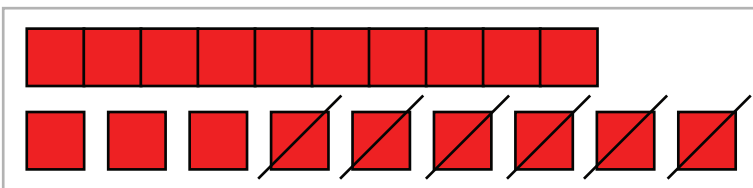
$$\boxed{14} - \boxed{2} = \boxed{12}$$

$$\boxed{\quad} - \boxed{5} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - \boxed{3} = \boxed{\quad}$$

$$\boxed{\quad} - \boxed{6} = \boxed{\quad}$$

24. Լուծի՛ր օրինակները, յուրաքանչյուր գումարման օրինակի համար կազմի՛ր համանման օրինակ ըստ նմուշի: Լուծի՛ր դրանք:

	1	1	+	2	=	1	3		
	1	3	-	2	=				

	1	2	+	3	=				

	1	4	+	5	=				

	1	1	+	6	=				

	1	3	+	4	=				

	1	5	+	3	=				

25. Լուծիր տրված օրինակները: Փոխիր գումարելիների տեղերը: Գրիր նոր օրինակները և լուծիր դրանք:

	1	9	+	1	=	2	0
	1	+	1	9	=	2	0

	1	5	+	5	=		

	1	8	+	2	=		

	1	3	+	7	=		

	1	6	+	4	=		

	1	1	+	9	=		

26. Լրացրո՛ւ բաց թողնված վանդակը, որ ստանաս 20:

19	11	18	12	17	13	16	14	15
1								

27. Լրացրո՛ւ օրինակները անհրաժեշտ թվերով և լուծիր:

Փոքրացրո՛ւ 2-ով

Փոքրացրո՛ւ 3-ով

Փոքրացրո՛ւ 7-ով

$10 - \square = \square$

$10 - \square = \square$

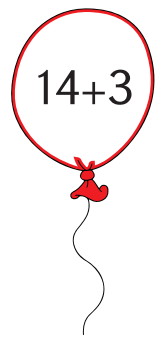
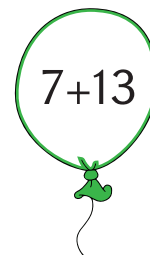
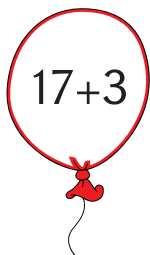
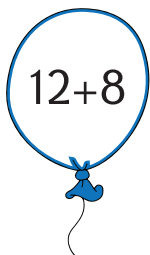
$10 - \square = \square$

$20 - \square = \square \square$

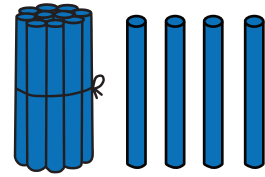
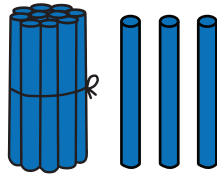
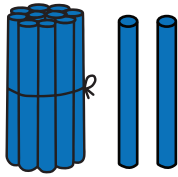
$20 - \square = \square \square$

$20 - \square = \square \square$

28. Ստվերագծիր այն փուչիկները, որոնց մեջ գրված օրինակների արդյունքները հավասար են 20-ի:

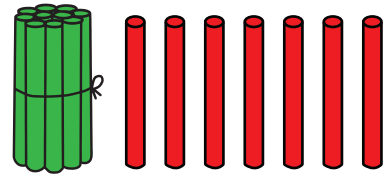
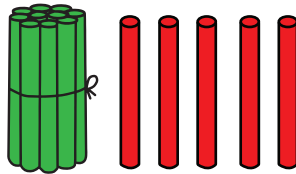
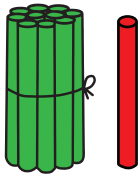
29. Յուրաքանչյուր նկարի համար կազմիր և գրիր գումարման 2 օրինակ ըստ նմուշ-օրինակի: Լուծիր դրանք:

1	0	+	2	=							
2	+	1	0	=							

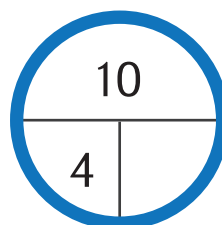
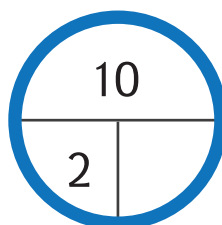
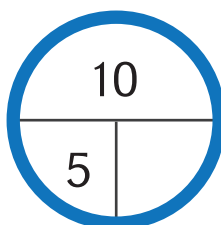
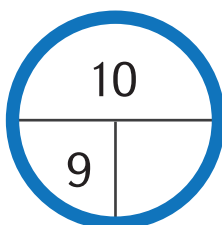
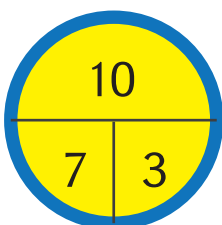
30. Յուրաքանչյուր նկարի համար կազմիր և գրիր հանման 2 օրինակ: Լուծիր դրանք:

1	1	-	1	0	=						
1	1	-	1	=							

31. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թիվը, որ գումարես կողքի թվին և ստանաս 10:

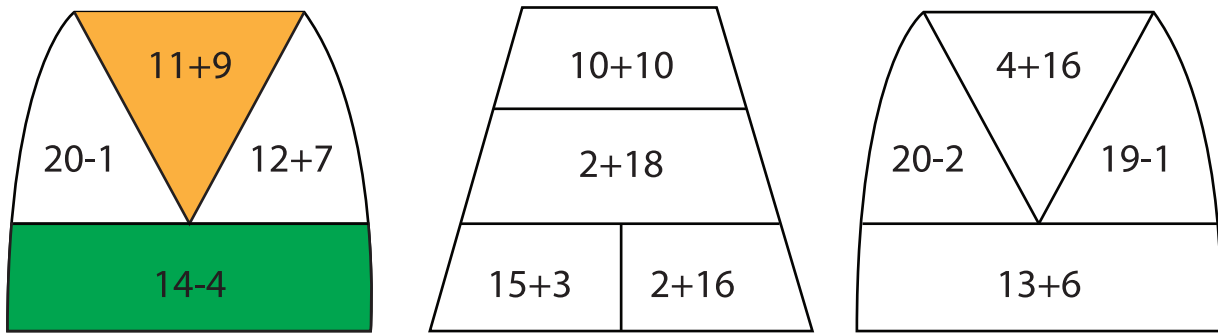

32. Յուրաքանչյուր բեռնատարին անհրաժեշտ է բեռնել աղյուս: Միացրո՛ւ գծով յուրաքանչյուր աղյուս իր բեռնատարին:

$12+4$ $1+15$ $17+2$ $20-1$ $17-1$ $14+5$

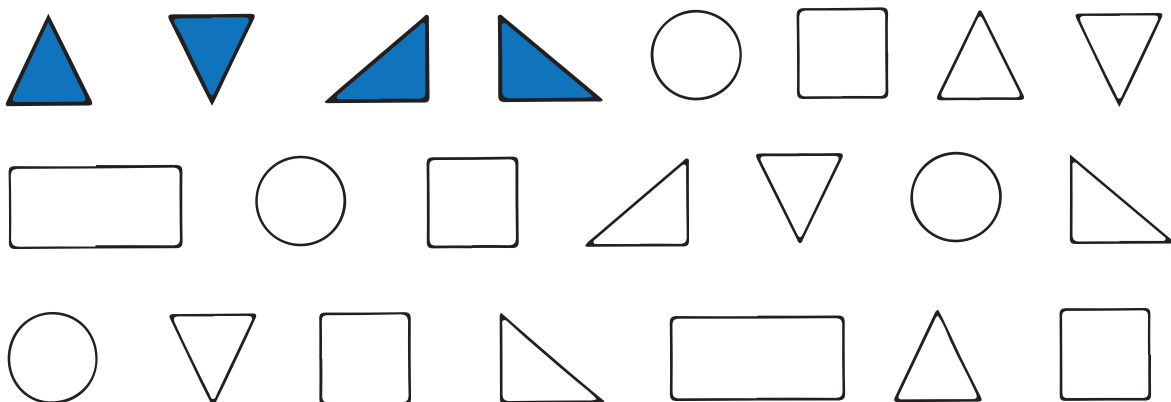

33. Լուծիր օրինակները և ներկիր:

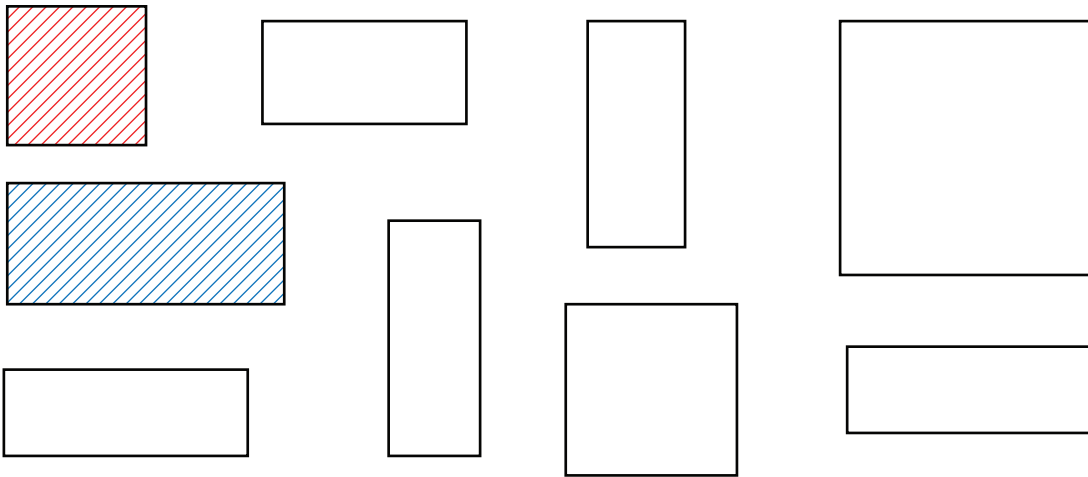

10 -   18 -   19 -   20 -

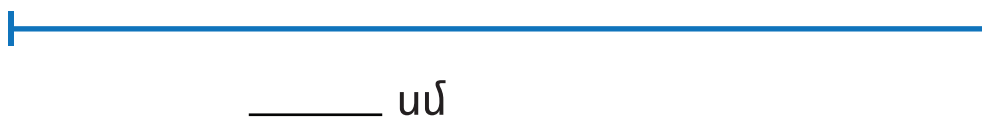
34. Նկարում գտիր բոլոր եռանկյունները և ներկիր:

35. Բոլոր քառակուսիները ստվերագծիր կարմիր գույնի մատիտով, իսկ ուղղանկյունները՝ կապույտ մատիտով:

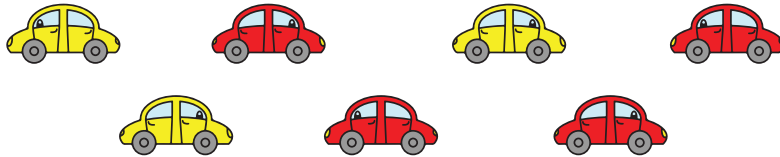

36. Քանոնով չափիր յուրաքանչյուր հատվածի երկարությունը: Արդյունքը գրիր ներքևում նշելով քանի սանտիմետր է:

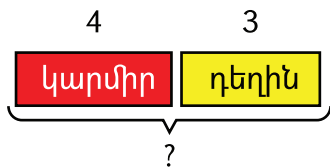

Խնդիր: Խնդրի լուծման գրելաձևը

37. ա) Հաշվիր քանի կարմիր և քանի դեղին մեքենա կա:

բ) Ըստ գծապատկերի ընդամենը քանի կարմիր և դեղին մեքենա կա:

գ) Գրիր լուծումը:

Լուծում

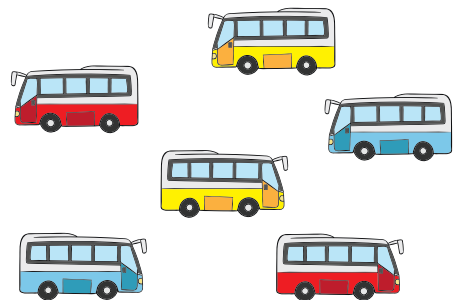
4	+	3	=	7			

Պատասխան՝ _____ մեքենա:

38. ա) Կարդա՛ խնդիրը: Համառոտագրման մեջ լրացրո՛ւ անհրաժեշտ թվերը:

Ավտոկայանում կա 6 ավտոբուս: Եկավ ևս 3 ավտոբուս: Քանի ավտոբուս դարձավ ավտոկայանում:

Համառոտագիր՝
 Կա՝ _____ ավտոբուս
 Եկավ _____ ավտոբուս
 Ընդամենը _____ :

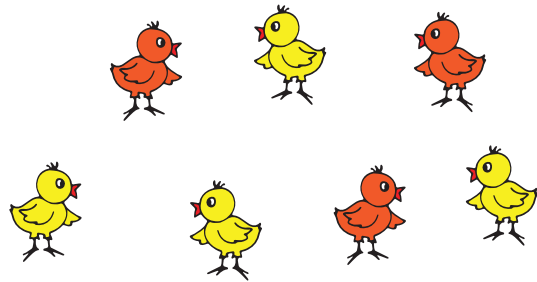
բ) Լուծիր խնդիրը: Գրիր պատասխանը:

Լուծում

Պատասխան՝ _____:

39. ա) Հաշվիր քանի դեղին ճուտիկ կա, այդքան վանդակ ներկիր դեղինով:
 Հաշվիր քանի կարմիր ճուտիկ կա, այդքան վանդակ ներկիր կարմիրով:

--	--	--	--	--	--	--	--

բ) Լուծիր խնդիրը: Գրիր պատասխանը:

Լուծում

Պատասխան՝ _____:

40. Կարդա խնդիրը: Համառոտագրման մեջ լրացրո՛ւ անհրաժեշտ թվերը:

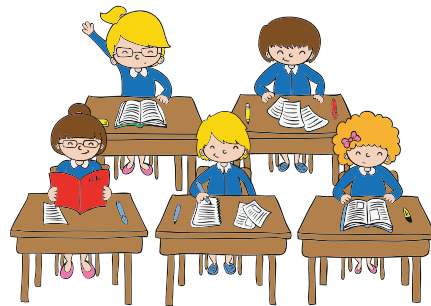
Դասարանում կար 10 աշակերտ: 3 աշակերտ դուրս եկավ դասարանից: Քանի աշակերտ մնաց դասարանում:

Համառոտագիր՝

Կար՝ _____ աշակերտ

Դուրս եկավ _____ աշակերտ

Մնաց _____ աշակերտ:

բ) Լուծիր խնդիրը: Գրիր պատասխանը:

Լուծում

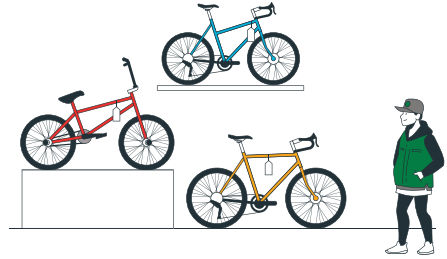

Պատասխան՝ _____:

41. Կարդա՛ խնդիրը: Համառոտագրման մեջ լրացրո՛ւ անհրաժեշտ բառերը:

Խանութում կար 9 հեծանիվ: Վաճառեցին 4 հեծանիվ: Քանի՞ հեծանիվ մնաց խանութում:

Համառոտագիր՝

_____ 9 հեծանիվ
_____ 4 հեծանիվ
_____ ?:

բ) Լուծիր խնդիրը: Գրիր պատասխանը:

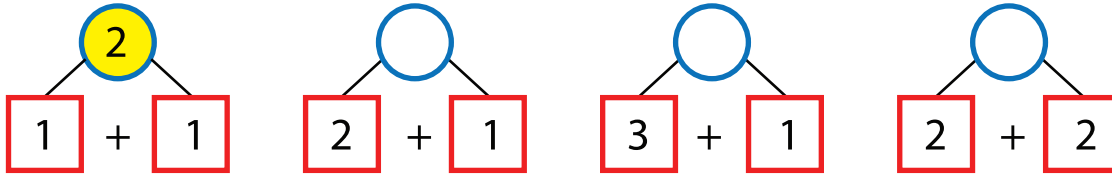
Լուծում

Պատասխան՝ _____:

**Գումարում և հանում կարգային անցումով
Թվին ավելացնել 2, 3, 4**

42. Դատարկ շրջանակներում լրացրո՛ւ ստացված թիվը:

43. Լուծի՛ր առաջադրանքը՝ երկրորդ և երրորդ գումարելիները փոխարինելով նրանց գումարով:

$$9 + 1 + 2 = 12$$

$$9 + 3 = 12$$

$$8 + 2 + 1 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

$$9 + 1 + 1 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

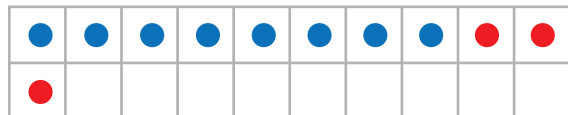
$$8 + 2 + 2 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

44. Լուծի՛ր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարի՛ր համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես նմուշը:

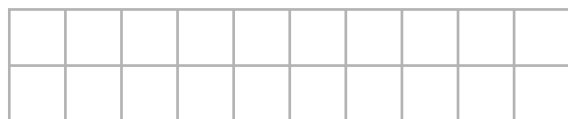
$$8 + 3 = 10 + 1 = 11$$

$\begin{array}{l} 2 \\ \swarrow \searrow \\ 2 \quad 1 \end{array}$

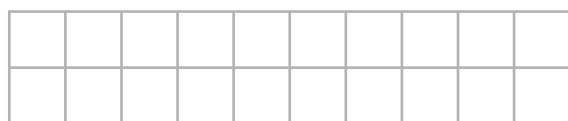
$$9 + 2 = \square\square$$

$$\square + \square + \square = \square\square$$

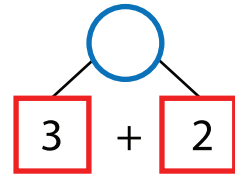
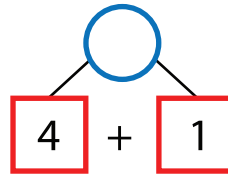
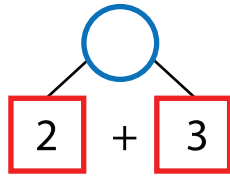
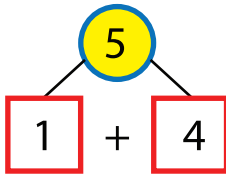
$$9 + 3 = \square\square$$

$$\square + \square + \square = \square\square$$

Թվին ավելացնել 5

45. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերը:

46. Լուծի՛ր առաջադրանքը՝ երկրորդ և երրորդ գումարելիները փոխարինելով նրանց գումարով:

$$9 + 1 + 4 = 14$$

$$9 + 5 = 14$$

$$8 + 2 + 3 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

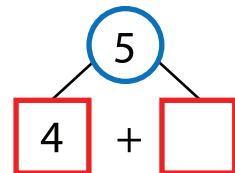
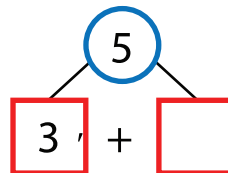
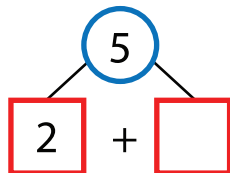
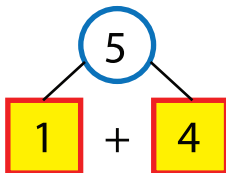
$$6 + 4 + 1 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

$$7 + 3 + 2 = \square\square$$

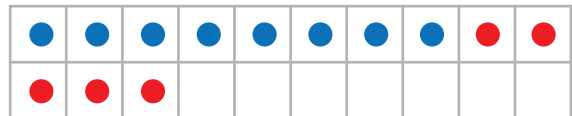
$$\square + \square = \square\square$$

47. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերը:

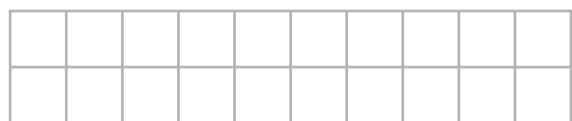
48. Լուծի՛ր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարի՛ր համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես նմուշը:

$$8 + 5 = 10 + 3 = 13$$

$$9 + 5 = \square\square$$

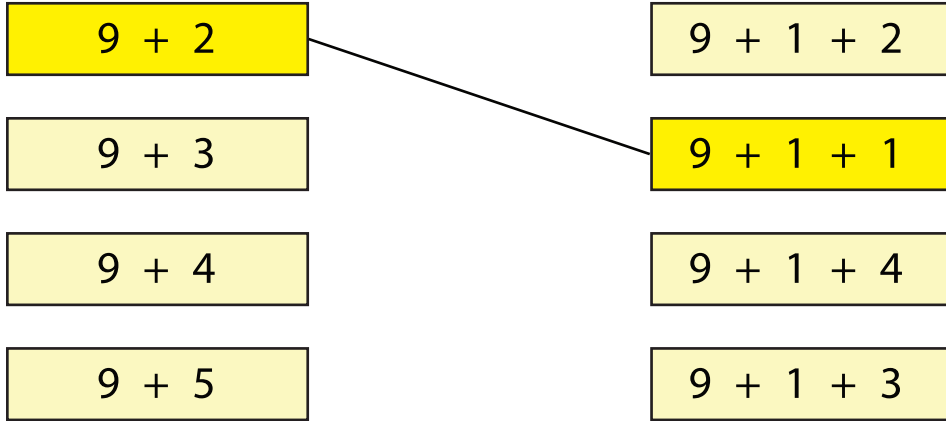
$$\square + \square + \square = \square\square$$

$$7 + 5 = \square\square$$

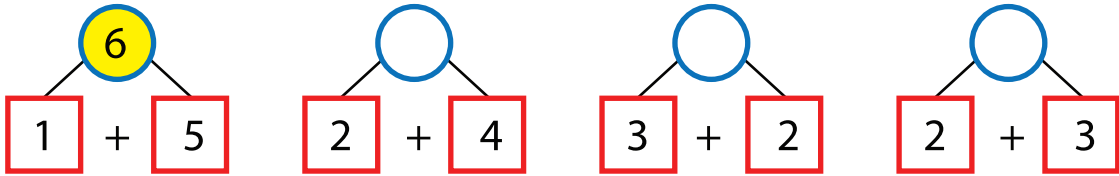
$$\square + \square + \square = \square\square$$

49. Յուրաքանչյուր օրինակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

Թվին ավելացնել 6

50. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերը:

51. Լուծիր առաջադրանքը՝ երկրորդ և երրորդ գումարելիները փոխարինելով նրանց գումարով:

$$9 + 1 + 5 = 15$$

$$9 + 6 = 15$$

$$8 + 2 + 4 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

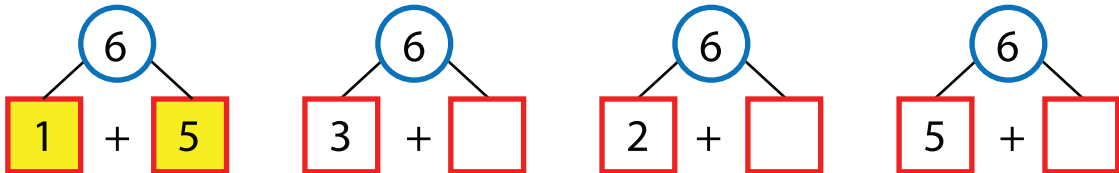
$$5 + 5 + 1 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

$$7 + 3 + 3 = \square\square$$

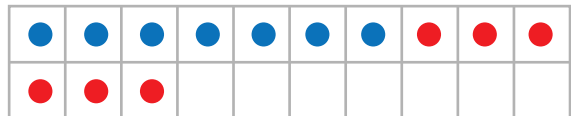
$$\square + \square = \square\square$$

52. Լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերը:

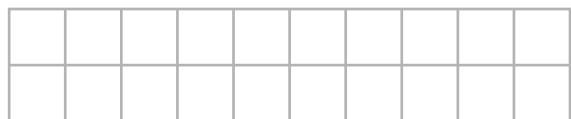
53. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարիչ համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես նմուշը:

$$7 + 6 = 10 + 3 = 13$$

$$9 + 6 = \square\square$$

$$\square + \square + \square = \square\square$$

$$8 + 6 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

54. ա) Կարդա՛ խնդիրը և լրացրո՛ւ համառոտագիրը անհրաժեշտ բառերով և թվերով:

Առաջին ծաղկամանում կա 5 ծաղիկ, երկրորդում՝ 2 ծաղիկով ավելի: Քանի՞ ծաղիկ կա երկրորդ ծաղկամանում:

Համառոտագիր՝
 1-ին ծաղկաման _____
 2-րդ ծաղկաման _____ ?:

բ) Լուծիր խնդիրը: Գրիր պատասխանը:

Լուծում

Պատասխան՝ _____:

55. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարի համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես օրինակը:

$$8 + 6 = 10 + 4 = 14$$

$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ 2 \quad 4 \end{array}$

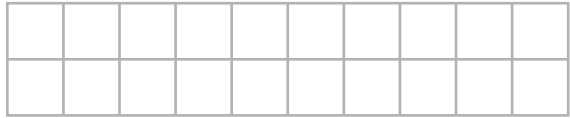
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
●	●	●	●						

$$9 + 6 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

$$6 + 6 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

56. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

$9 + 2$	$9 + 1 + 2$
$9 + 3$	$9 + 1 + 1$
$9 + 4$	$9 + 1 + 4$
$9 + 5$	$9 + 1 + 3$

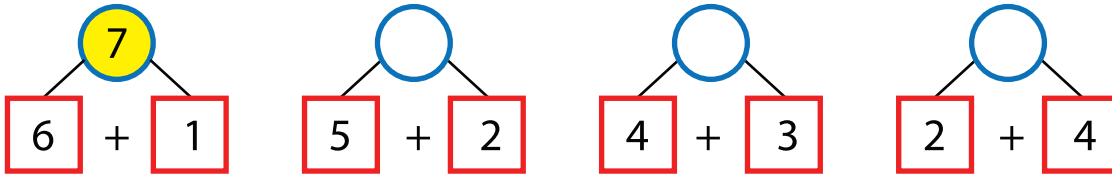
57. Լուծիր օրինակները: Ներկիր նշված թվերը ցույց տվող գույներով:

$15+2$	$16-4$	$20-5$	$15-3$	$4+13$
$6+11$	$17-5$	$3+12$	$18-6$	$20-3$
$12+8$	$1+19$	$17+3$		

12 - 15 - 17 - 20 -

Թվին ավելացնել 7

58. Ո՞ր թիվն է բացակայում: Շրջանակում գրիր բաց թողնված թիվը:

59. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարիչը համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես օրինակը:

$$7 + 7 = \boxed{1} \boxed{4}$$

$$\boxed{7} \overset{10}{+} \boxed{3} + \boxed{4} = \boxed{1} \boxed{4}$$

$$8 + 7 = \boxed{} \boxed{}$$

$$\boxed{} \overset{10}{+} \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} \boxed{}$$

60. Կարդա՛ խնդիրը և լրացրո՛ւ համառոտագիրը անհրաժեշտ բառերով և թվերով:

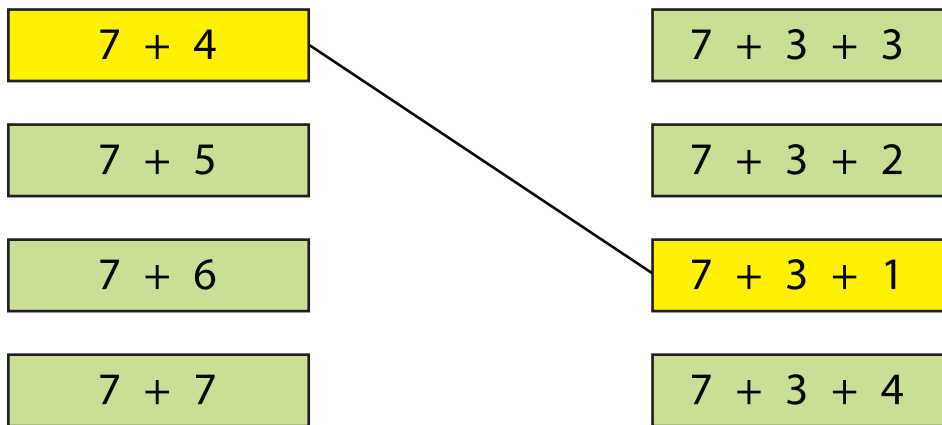
Առաջին դարակում կա 5 գիրք, իսկ երկրորդ դարակում՝ 3-ով ավելի: Քանի՞ գիրք կա երկրորդ դարակում:

Համառոտագիր՝
 Առաջին դարակ՝ _____
 Երկրորդ դարակ՝ _____ ?

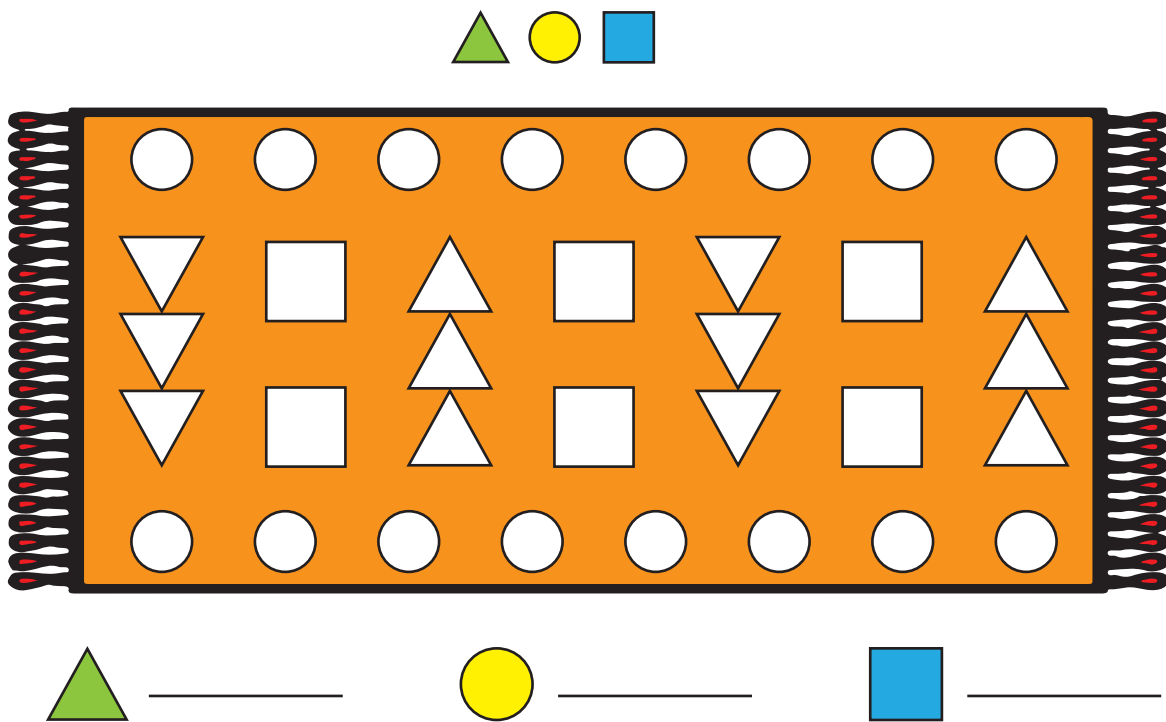
Լուծում

Պատասխան՝ _____ :

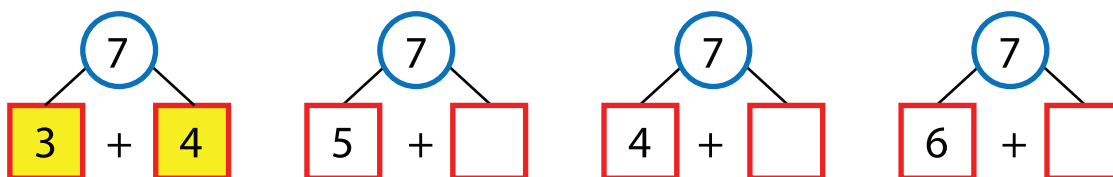
61. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

62. Խաղ «Գորգ»: Գորգի պատկերները ներկիր նշված գույներով: Հաշվիր քանի՞ եռանկյուն, քանի՞ քառակուսի և քանի՞ շրջան կա: Գրիր արդյունքները:

63. Գրիր վանդակում այն թիվը, որ ստանաս 7: Տես օրինակը:

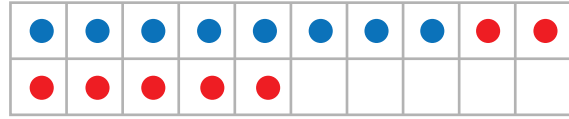

64. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով:
Աղյուսակներում նկարի համապատասխան քանակությամբ շրջաններ:
Տես օրինակը:

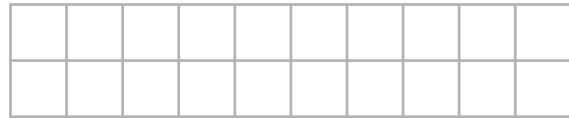
$$8 + 7 = 10 + 5 = 15$$

2   5

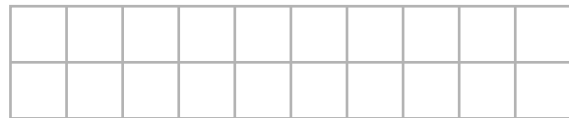
$$5 + 5 + 2 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

$$6 + 4 + 3 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

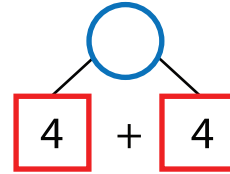
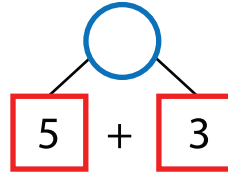
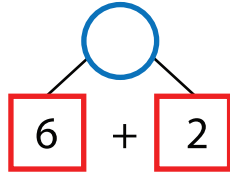
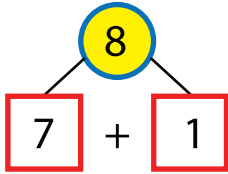

65. Քանոնով չափիր յուրաքանչյուր հատվածի երկարությունը: Յուրաքանչյուր հատվածի տակ գրիր, թե որքան է նրա երկարությունը:

Միանիշ թվին ավելացնել 8

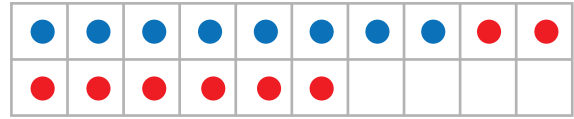
66. Գրիր շրջանակում, ինչպես տրված է օրինակում:

67. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարի օրինակին համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես օրինակը:

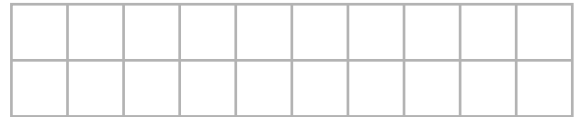
$$8 + 8 = 10 + 6 = 16$$

$\swarrow$ $\searrow$
 2   6

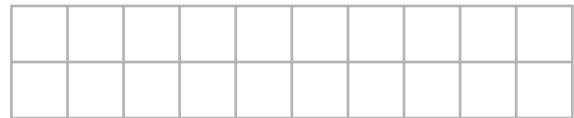
$$8 + 2 + 6 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

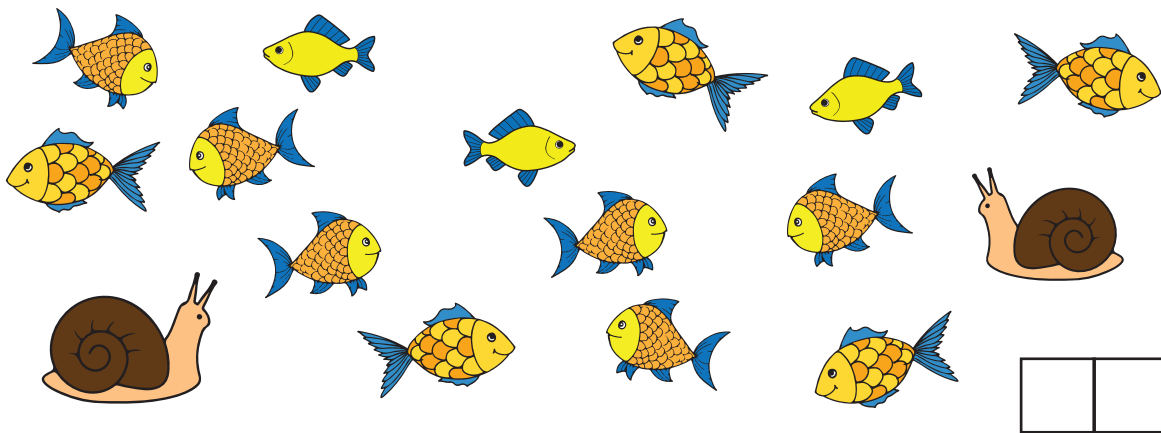

$$9 + 1 + 7 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

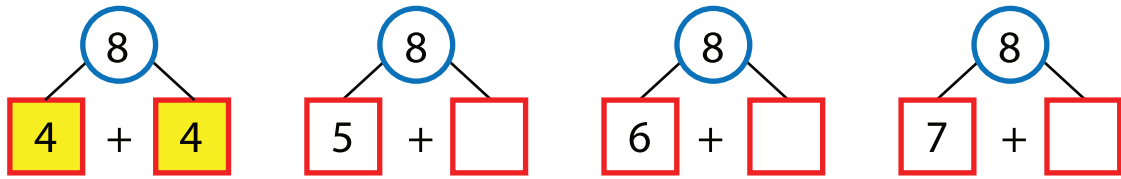

68. Քանի ձուկ կա նկարում: Հաշվիր և գրիր ներքևի վանդակներում:

--	--

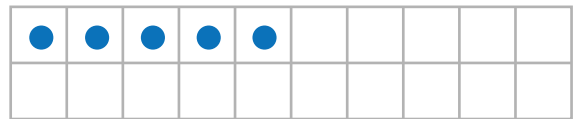
69. Գրիր վանդակում այն թիվը, որ ստանաս 8: Տես օրինակը:

70. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի գումարի տեսքով: Աղյուսակներում նկարի օրինակներին համապատասխան քանակությամբ շրջաններ:

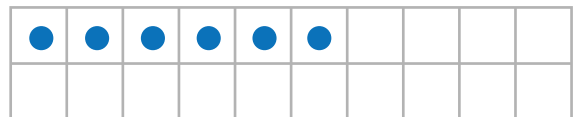
$$5 + 8 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

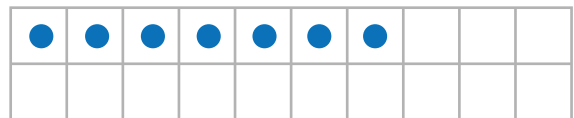
$$6 + 8 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

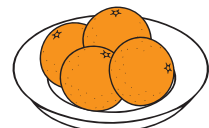
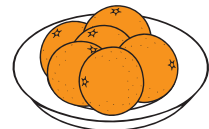
$$7 + 8 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

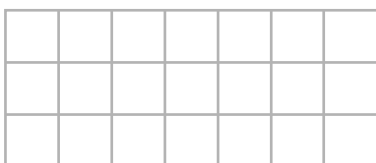

71. Կարդա խնդիրը և լրացրո՛ւ համառոտագիրը անհրաժեշտ բառերով և թվերով:
Մի ափսեում կա 6 նարինջ, իսկ մյուս ափսեում՝ 4 նարինջ: Ընդամենը քանի՞ նարինջ կա երկու ափսեում միասին:

Համառոտագիր՝
Առաջին ափսե՝ _____
Երկրորդ ափսե՝ _____ } ?

Լուծում

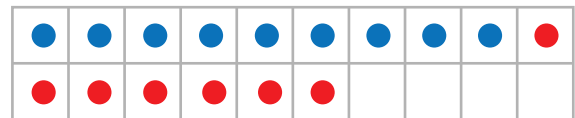
Պատասխան՝ _____ :

72. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

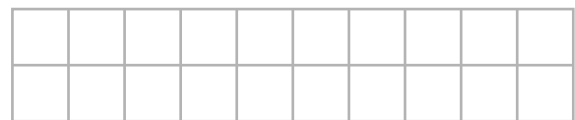
$6 + 5$	—	$6 + 4 + 2$
$6 + 6$		$6 + 4 + 3$
$6 + 7$		$6 + 4 + 1$
$6 + 8$		$6 + 4 + 4$

73. Լուծի՛ր օրինակները՝ յուրաքանչյուրի համար նկարելով համապատասխան քանակությամբ շրջաններ:

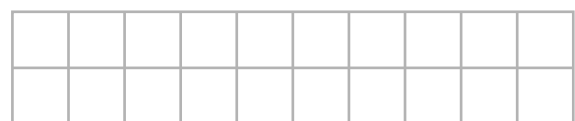
$9 + 7 = \square \square$
 $9 + 1 + 6 = \square \square$

$8 + 7 = \square \square$
 $8 + 2 + 5 = \square \square$

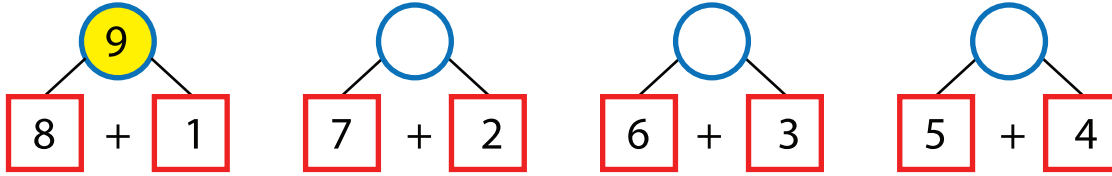

$7 + 7 = \square \square$
 $7 + 3 + 4 = \square \square$

Միանիշ թվին ավելացնել 9

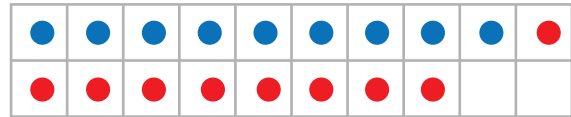
74. Գրիր շրջանակում, ինչպես տրված է օրինակում:

75. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարիչ օրինակին համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես օրինակը:

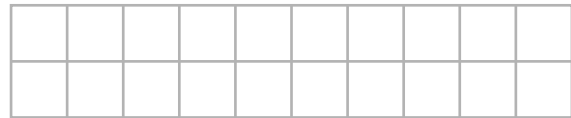
$$9 + 9 = 10 + 8 = 18$$

1   8

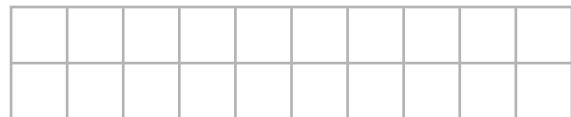
$$4 + 6 + 3 = \square\square$$

$$\square + \square = \square\square$$

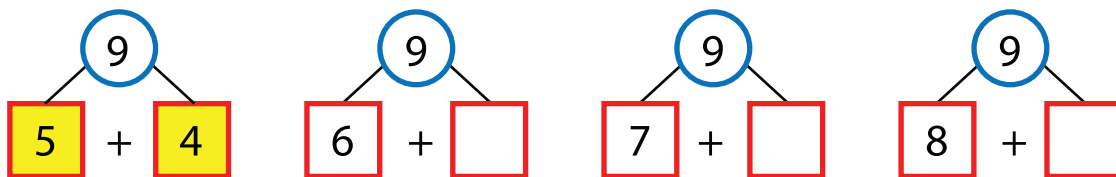

$$7 + 3 + 6 = \square\square$$

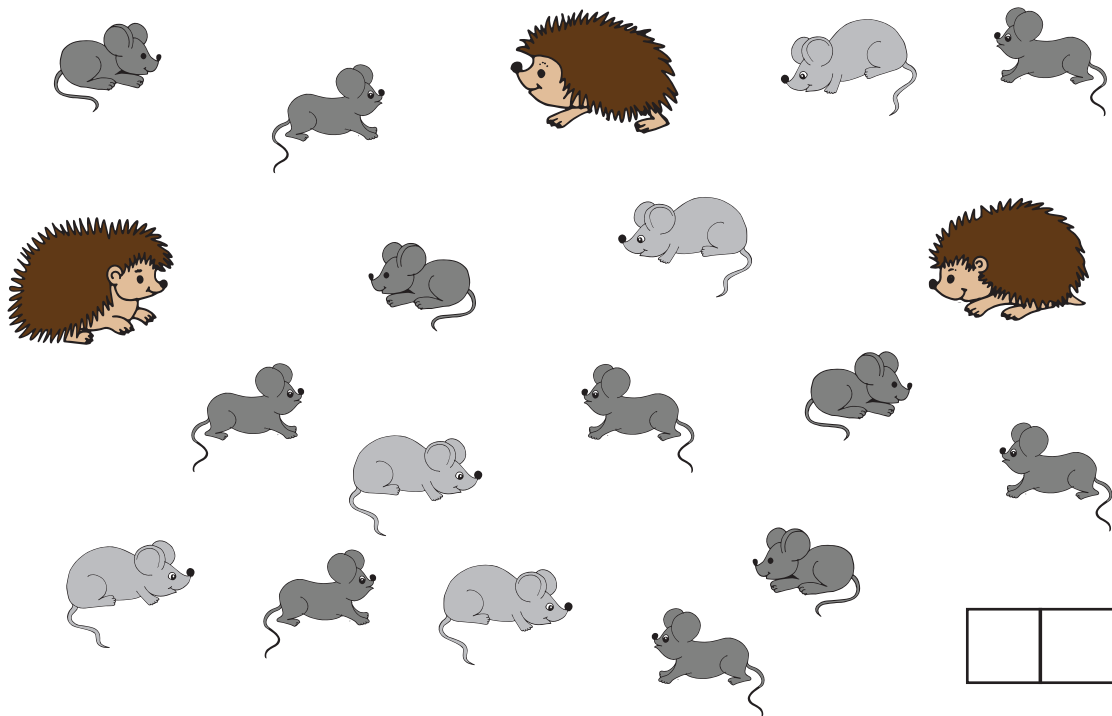
$$\square + \square = \square\square$$

76. Գրիր վանդակում այն թիվը, որ ստանաս 9: Տես օրինակը:

77. ա) Քանի մուկ կա նկարում: Գրիր արդյունքը դատարկ վանդակներում:

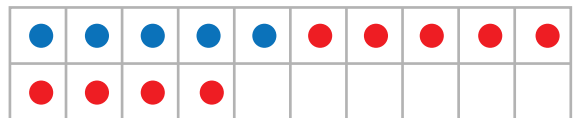

բ) Կա արդյո՞ք ուրիշ կենդանի: Վերցրու այդ կենդանիներին օղակի մեջ:

78. Լուծիր օրինակները՝ երկրորդ գումարելին ներկայացնելով երկու թվերի տեսքով: Աղյուսակներում նկարի օրինակին համապատասխան քանակությամբ շրջաններ: Տես օրինակը:

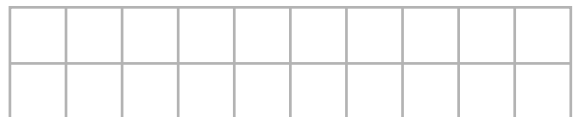
$$5 + 9 = 10 + 4 = 14$$

5   4

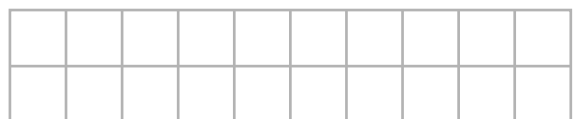
$$6 + 9 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

$$8 + 9 = \square \square$$

$$\square + \square + \square = \square \square$$

79. Կարդա՛ խնդիրը և լրացրո՛ւ համառոտագիրը անհրաժեշտ բառերով և թվերով:

Խանութում վաճառեցին 5 տուփ կոնֆետ և 4 տուփ թխվածքարվիթ: Ընդամենը քանի՞ տուփ կոնֆետ և թխվածքարվիթ են վաճառել:

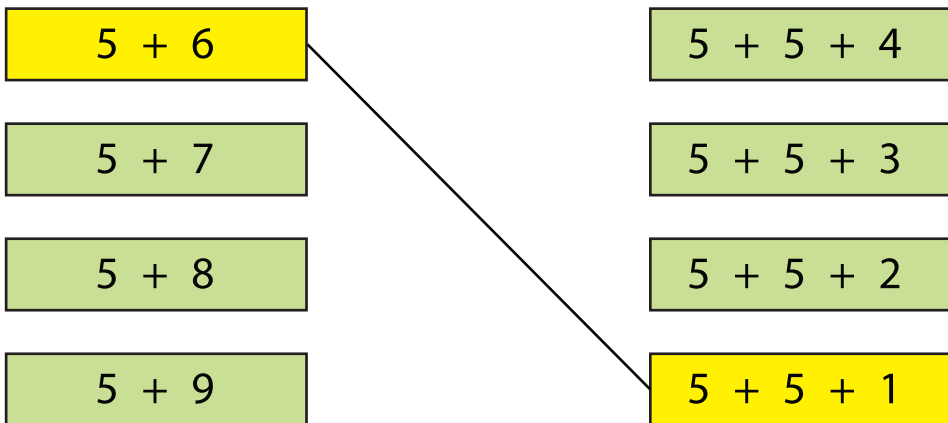
Համառոտագիր՝

Կոնֆետ՝ _____
 Թխվածքարվիթ՝ _____ } ?

Լուծում

Պատասխան՝ _____:

80. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

81. Լրացրո՛ւ՝ բաց թողնված թվերը:

ա) աճման կարգով՝

6, 7, 8,   , 10,   , 12, 13,   , 15,   , 17

բ) նվազման կարգով՝

19, 18,   , 16,   , 14, 13,   , 11,   ,   , 8, 7

82. Տնակներում լրացրո՛ւ բաց թողնված թվերն այնպես, որ յուրաքանչյուր տողի վանդակների գումարը ստացվի տանիքի թիվը:

15	
9	6
8	
7	
	9

16	
9	
	8
7	

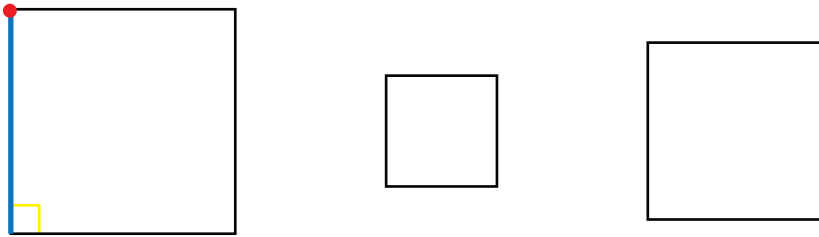
17	
	8
	9

18	
9	

Քառանկյուններ

83. ա) Կարմիր մատիտով նշիր քառակուսիների գագաթները, կապույտ մատիտով նշիր քառակուսու կողմերը, իսկ դեղինով՝ անկյունները:

բ) Քանի՞ գագաթ, քանի՞ անկյուն, քանի՞ կողմ ունի քառանկյուններից յուրաքանչյուրը: Գրիր:

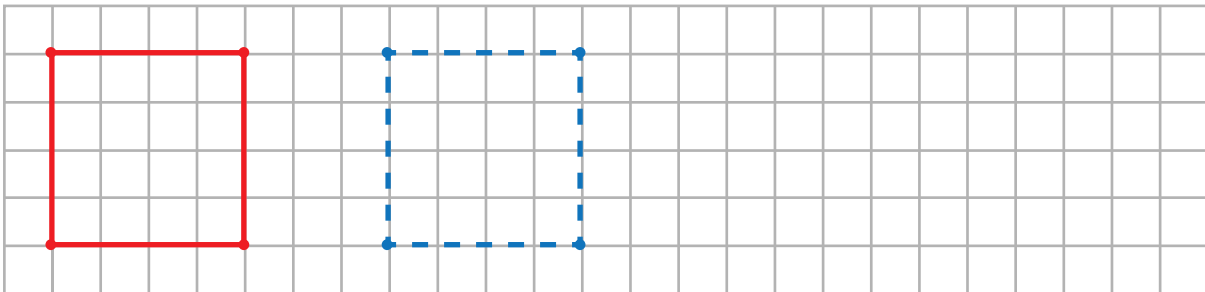
Քառակուսին ունի.

Գագաթ _____

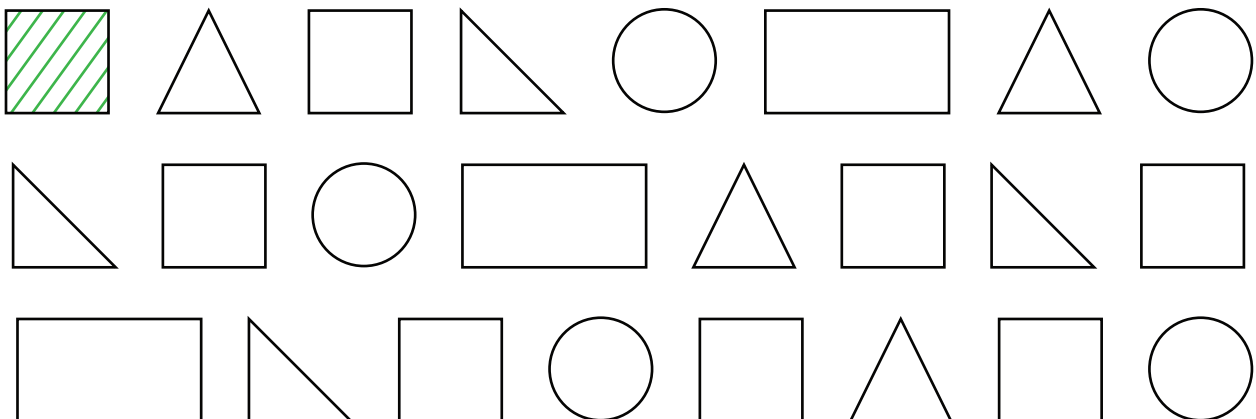
Անկյուն _____

Կողմ _____:

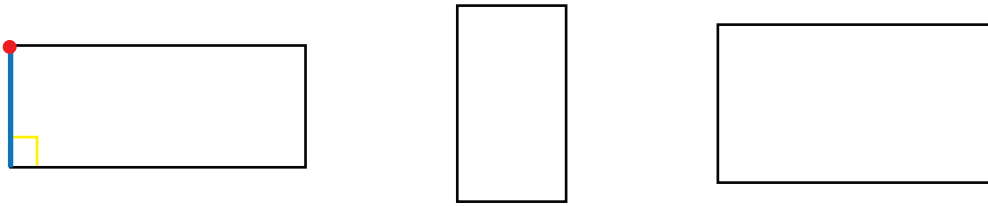
84. Աջ կողմում նկարիր քառակուսի, ինչպես օրինակում է:

85. Նկարում գտիր բոլոր քառակուսիները և ընդգծիր, ինչպես օրինակում է:

86. ա) Կարմիր մատիտով նշիր ուղղանկյունների գագաթները, կապույտ մատիտով նշիր ուղղանկյունների կողմերը, իսկ դեղինով՝ անկյունները:

բ) Քանի գագաթ, քանի անկյուն, քանի կողմ ունի ուղղանկյուններից յուրաքանչյուրը: Գրիր:

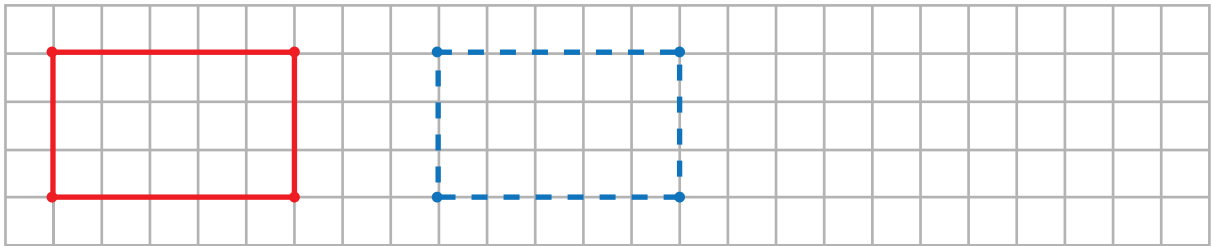
Ուղղանկյունն ունի.

Գագաթ _____

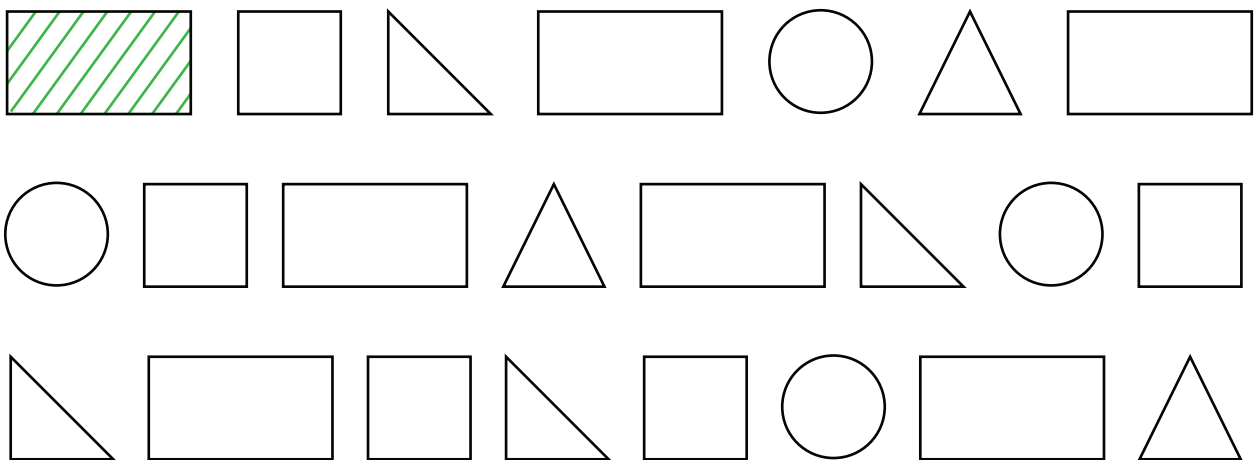
Անկյուն _____

Կողմ _____:

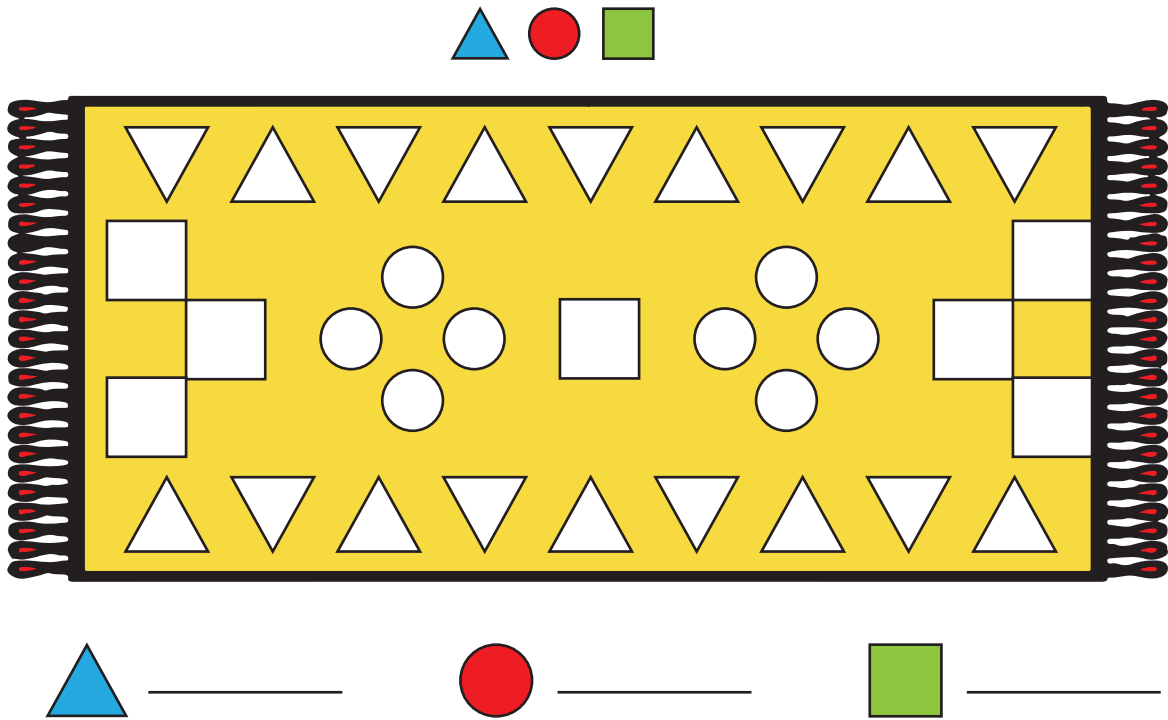
87. Աջ կողմում նկարիր ուղղանկյուն, ինչպես օրինակում է:

88. Նկարում գտիր բոլոր քառակուսիները և ընդգծիր կամ ներկիր, ինչպես օրինակում է:

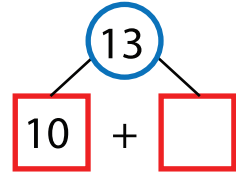
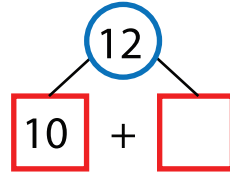
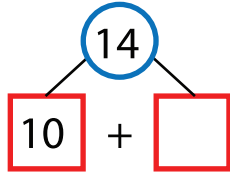
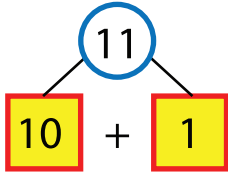

89. Գունավորիր գորգը անհրաժեշտ գույներով: Հաշվիր՝ քանի եռանկյունի, քանի քառակուսի և քանի ուղղանկյուն կա գորգի վրա:

Հանում կարգային անցումով Թվից հանել 2, 3, 4

90. Ո՞ր թիվն է բացակայում, գրիր:

91. Յուրաքանչյուր օրինակ լուծիր հնչյաես տրված է օրինակում. հանելին ներկայացրու երկու թվերի տեսքով:

$$11 - 2 = 11 - 1 - 1$$

$$11 - 2 = \square$$

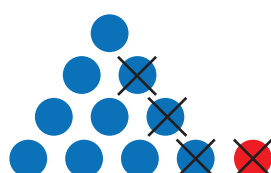
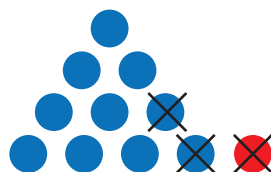
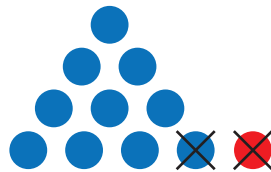
$$\square\square - \square - \square = \square$$

$$11 - 3 = \square$$

$$\square\square - \square - \square = \square$$

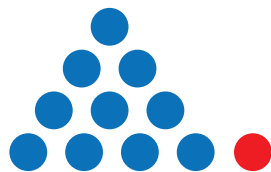
$$11 - 4 = \square$$

$$\square\square - \square - \square = \square$$

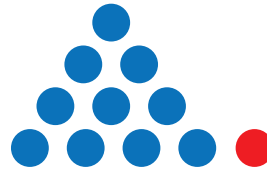
92. Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանելին է ցույց տալիս:

$$11 - 3 = 11 - 1 - 2$$

93. Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանելին է ցույց տալիս:

$$11 - 4 = 11 - 1 - 3$$

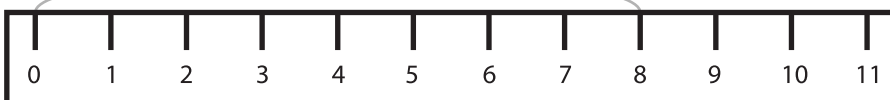

94. Գծիր 11 սմ երկարության հատված: Նրա տակ գծիր 2 սմ-ով պակաս երկարության հատված: Գրիր՝ ինչ երկարության հատված ստացվեց:

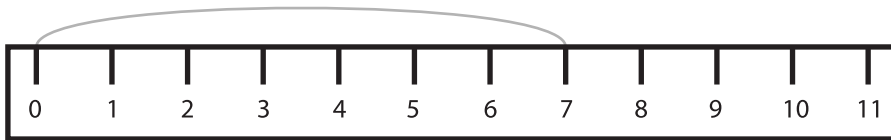
_____ սմ

95. Գծիր 11 սմ երկարության հատված: Նրա տակ գծիր 3 սմ-ով պակաս երկարության հատված: Գրիր՝ ինչ երկարության հատված ստացվեց:

_____ սմ

96. Գծիր 11 սմ երկարության հատված: Նրա տակ գծիր 4 սմ-ով պակաս երկարության հատված: Գրիր՝ ինչ երկարության հատված ստացվեց:

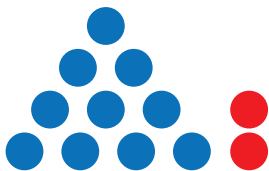
_____ սմ

97. ա) Լուծիր, ինչպես տրված է օրինակում. հանելին ներկայացրու երկու թվերի տեսքով:

$$12 - 3 = 12 - 2 - 1$$

$$12 - \boxed{2} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 12-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

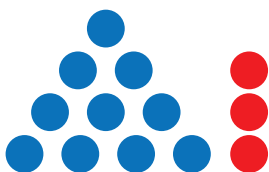

98. ա) Լուծիր, ինչպես տրված է օրինակում. հանելին ներկայացրու երկու թվերի տեսքով:

$$13 - 4 = 13 - 3 - 1$$

$$13 - \boxed{} - \boxed{1} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 13-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

Երկնիշ թվից հանել 5

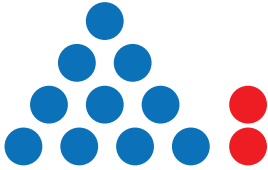
99. ա) Լուծիր, ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$12 - 5 = 12 - 2 - 3$$

$$12 - 5 = \boxed{7}$$

$$12 - \boxed{2} - \boxed{3} = \boxed{7}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 12-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

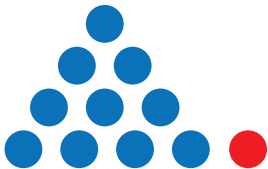
100. ա) Լուծիր, ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$11 - 5 = 11 - 1 - 4$$

$$11 - 5 = \boxed{}$$

$$11 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 11-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

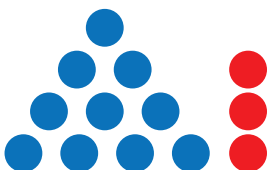
101. ա) Լուծիր, ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$13 - 5 = 13 - 3 - 2$$

$$13 - 5 = \boxed{}$$

$$13 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 13-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

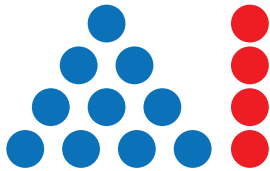
102. ա) Լուծիր, ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$14 - 5 = 14 - 4 - 1$$

$$14 - 5 = \square$$

$$14 - \square - \square = \square$$

բ) Զնչիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 14-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

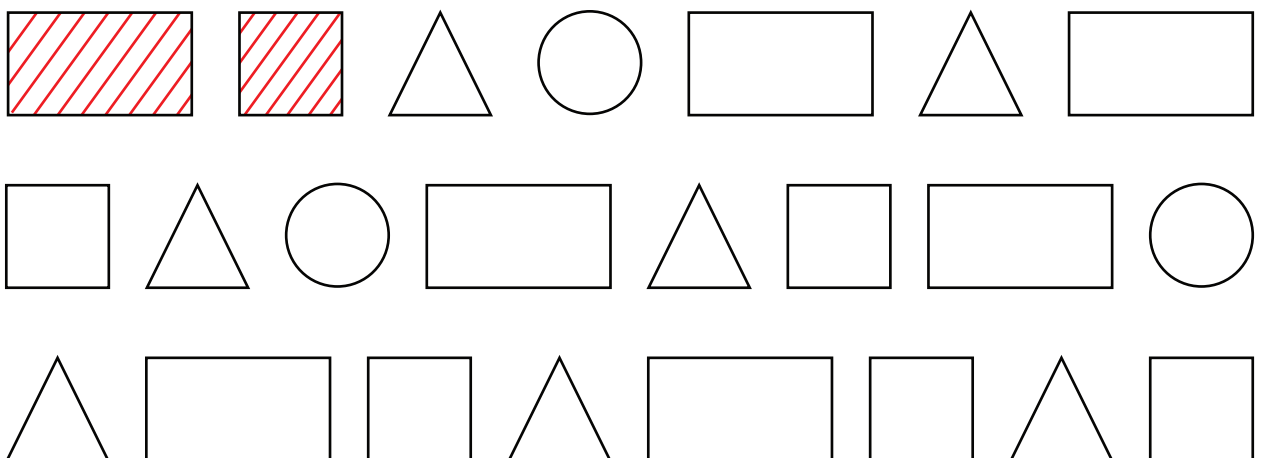

103. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

$11 - 2$	$11 - 1 - 3$
$11 - 3$	$11 - 1 - 2$
$11 - 4$	$11 - 1 - 1$
$11 - 5$	$11 - 1 - 4$

Note: A line connects the yellow box on the left to the yellow box on the right.

104. Պատկերի վրա գտիր բոլոր քառանկյունները, ստվերագծիր ինչպես տրված է օրինակում:

Երկնիշ թվից հանել 5

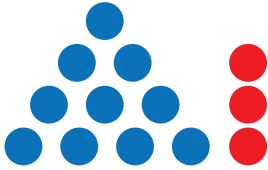
105. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$13 - 6 = 13 - 3 - 3$$

$$13 - 6 = \boxed{7}$$

$$13 - \boxed{3} - \boxed{3} = \boxed{7}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 13-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

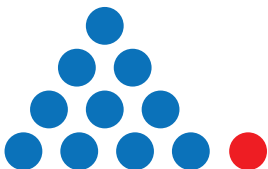
106. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$11 - 6 = 11 - 1 - 5$$

$$11 - 6 = \boxed{}$$

$$11 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 11-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

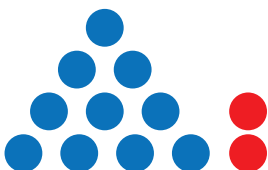
107. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$12 - 6 = 12 - 2 - 4$$

$$12 - 6 = \boxed{}$$

$$12 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 12-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

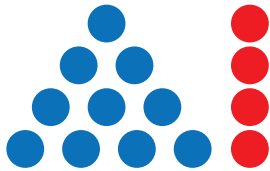
108. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$14 - 6 = 14 - 4 - 2$$

$$14 - 6 = \square$$

$$14 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 14-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

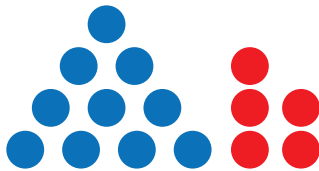
109. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է օրինակում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$15 - 6 = 15 - 5 - 1$$

$$15 - 6 = \square$$

$$15 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 15-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

110. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

$$12 - 3$$

$$12 - 2 - 4$$

$$12 - 4$$

$$12 - 2 - 1$$

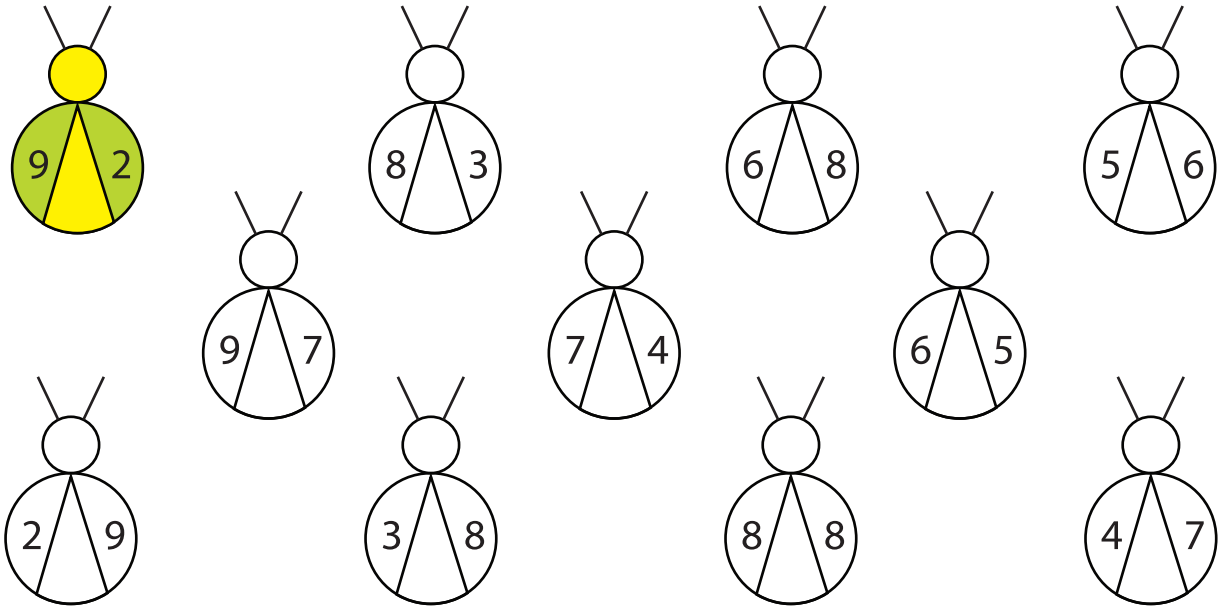
$$12 - 5$$

$$12 - 2 - 2$$

$$12 - 6$$

$$12 - 2 - 3$$

111. Նայիր օրինակին, ներկիր այն բզեզներին, որոնց թևերի գումարը ստացվում է 11:

112. Լրացրու՝ բաց թողնված վանդակը: Գտիր գումարը:

Առաջին գումարելի	10	9	8	7	6	5
Երկրորդ գումարելի	2	3	4	5	6	7
Գումար	12					

Երկնիշ թվից հանել 7

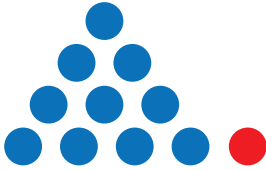
113. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$11 - 7 = 11 - 1 - 6$$

$$11 - 7 = \boxed{4}$$

$$11 - \boxed{1} - \boxed{6} = \boxed{4}$$

բ) Զնչո՞ր այնքան շրջան, որքան հանել ես 11-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

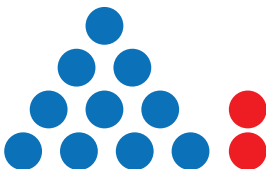
114. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$12 - 7 = 12 - 2 - 5$$

$$12 - 7 = \square$$

$$12 - \square - \square = \square$$

բ) Զնչո՞ր այնքան շրջան, որքան հանել ես 12-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

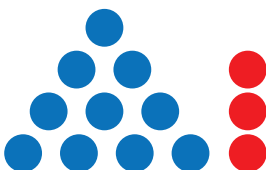
115. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$13 - 7 = 13 - 3 - 4$$

$$13 - 7 = \square$$

$$13 - \square - \square = \square$$

բ) Զնչո՞ր այնքան շրջան, որքան հանել ես 13-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

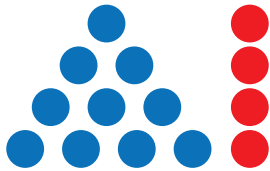
116. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$14 - 7 = 14 - 4 - 3$$

$$14 - 7 = \square$$

$$14 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 14-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

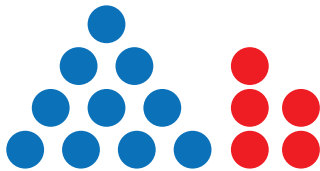
117. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$15 - 7 = 15 - 5 - 2$$

$$15 - 7 = \square$$

$$15 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 15-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

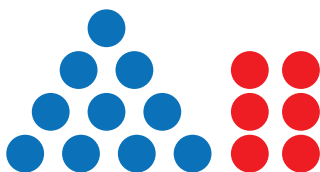
118. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$16 - 7 = 16 - 6 - 1$$

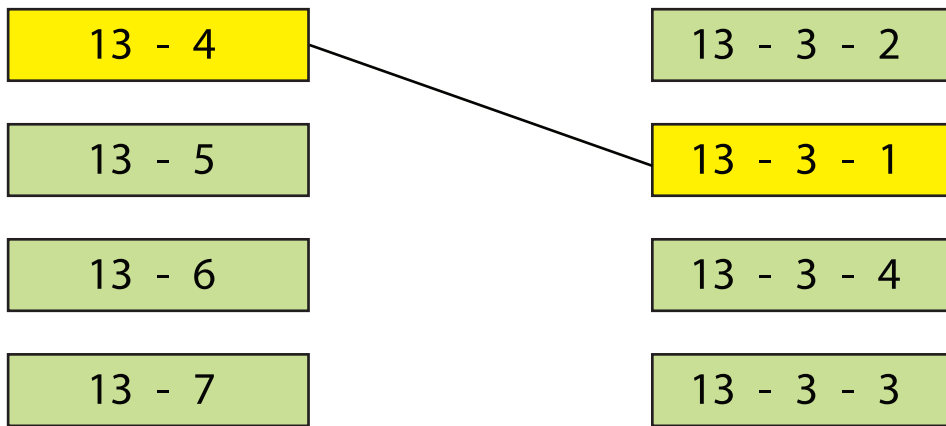
$$16 - 7 = \square$$

$$16 - \square - \square = \square$$

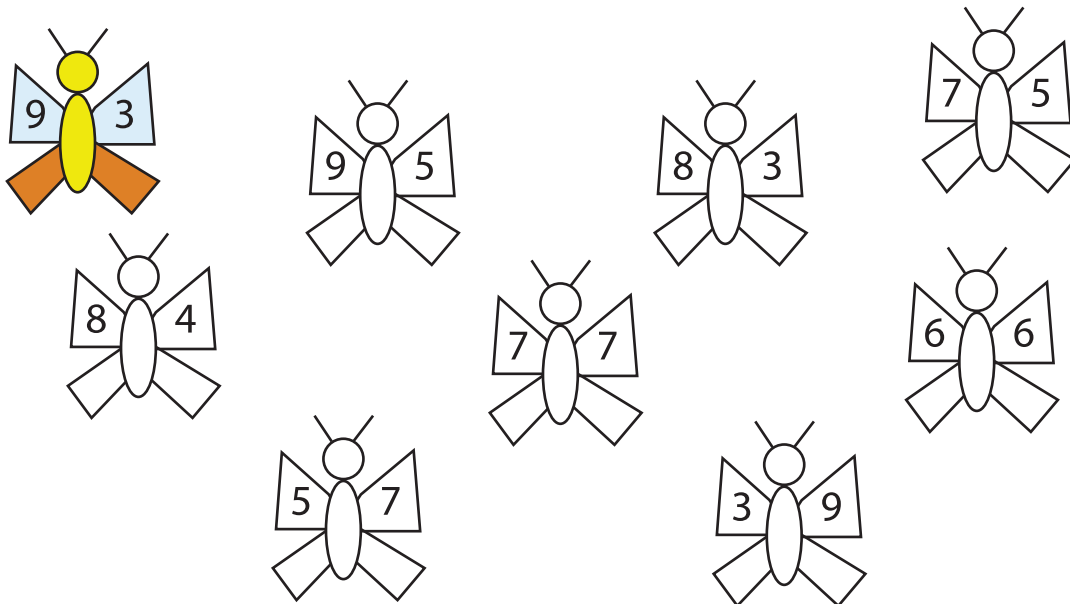
բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 16-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

119. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

120. Նայի՛ր օրինակին, ներկիր այն թիթեռներին, որոնց թևերին գրված թվերի գումարը ստացվում է 12:

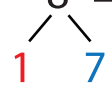

121. Համեմատիր թվերը: Վանդակներում դիր $>$, $<$, $=$ նշանները, որ ստացվեն ճիշտ գրառումներ:

$11 \square 3$	$16 \square 18$	$10 \square 0$	$14 \square 14$
$5 \square 13$	$2 \square 20$	$20 \square 0$	$0 \square 0$

Երկնիշ թվից հանել 8

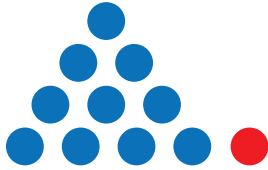
122. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$11 - 8 = 11 - 1 - 7$$

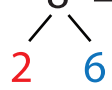
$$11 - 8 = \boxed{3}$$

$$11 - \boxed{1} - \boxed{7} = \boxed{3}$$

բ) Զնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 11-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

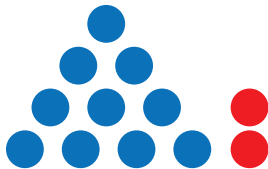
123. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$12 - 8 = 12 - 2 - 6$$

$$12 - 8 = \square$$

$$12 - \square - \square = \square$$

բ) Զնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 12-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

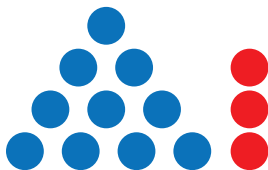
124. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$13 - 8 = 13 - 3 - 5$$

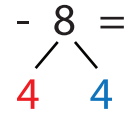
$$13 - 8 = \square$$

$$13 - \square - \square = \square$$

բ) Զնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 13-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

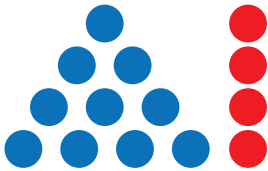
125. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$14 - 8 = 14 - 4 - 4$$

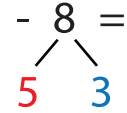
$$14 - 8 = \square$$

$$14 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 14-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

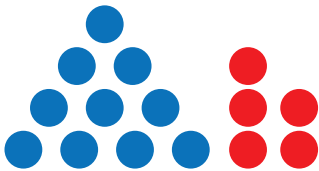
126. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$15 - 8 = 15 - 5 - 3$$

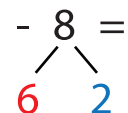
$$15 - 8 = \square$$

$$15 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 15-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

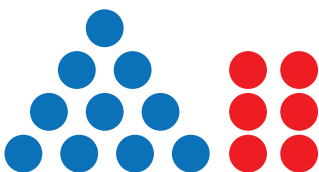
127. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$16 - 8 = 16 - 6 - 2$$

$$16 - 8 = \square$$

$$16 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 16-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

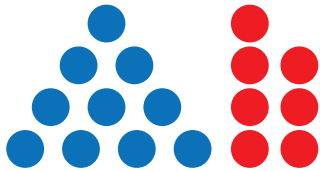
128. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$17 - 8 = 17 - 7 - 1$$

$$17 - 8 = \square$$

$$17 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 17-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

129. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

$$14 - 5$$

$$14 - 4 - 4$$

$$14 - 6$$

$$14 - 4 - 3$$

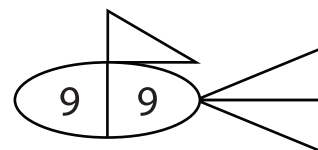
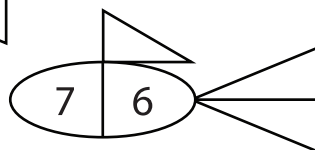
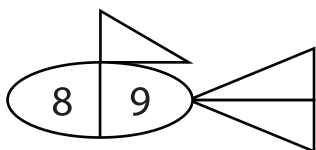
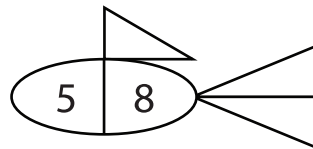
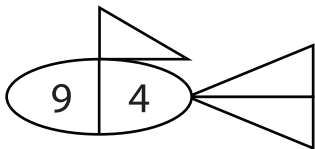
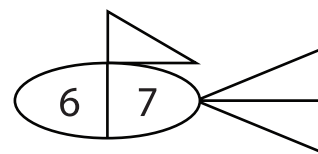
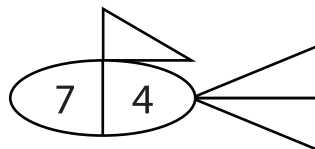
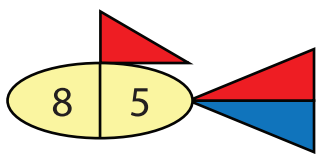
$$14 - 7$$

$$14 - 4 - 2$$

$$14 - 8$$

$$14 - 4 - 1$$

130. Նայիր օրինակին, ներկիր այն ձկներին, որոնց գումարը ստացվում է 13:

Երկնիշ թվից հանել 9

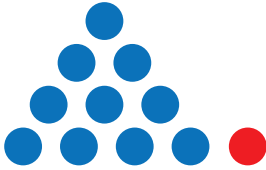
131. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՞ւ երկու թվերի տեսքով:

$$11 - 9 = 11 - 1 - 8$$

$$11 - 9 = \boxed{2}$$

$$11 - \boxed{1} - \boxed{8} = \boxed{2}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 11-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

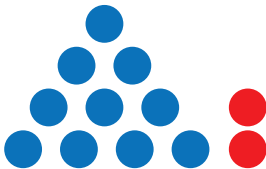
132. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՞ւ երկու թվերի տեսքով:

$$12 - 9 = 12 - 2 - 7$$

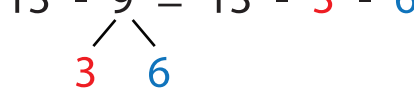
$$12 - 9 = \boxed{}$$

$$12 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 12-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

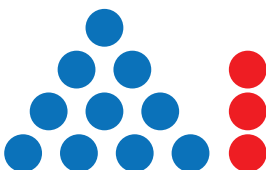
133. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՞ւ երկու թվերի տեսքով:

$$13 - 9 = 13 - 3 - 6$$

$$13 - 9 = \boxed{}$$

$$13 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 13-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

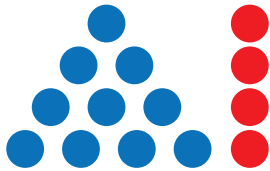
134. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$14 - 9 = 14 - 4 - 5$$

$$14 - 9 = \square$$

$$14 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 14-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

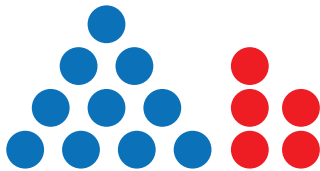
135. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$15 - 9 = 15 - 5 - 4$$

$$15 - 9 = \square$$

$$15 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 15-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

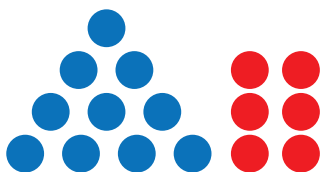
136. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$16 - 9 = 16 - 6 - 3$$

$$16 - 9 = \square$$

$$16 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 16-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

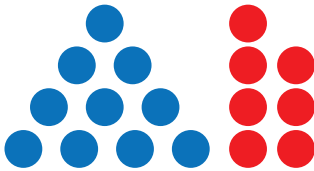
137. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$17 - 9 = 17 - 7 - 2$$

$$17 - 9 = \square$$

$$17 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 17-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

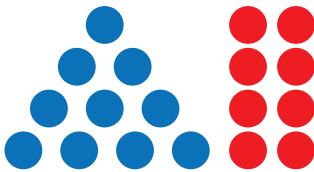
138. ա) Օրինակը լուծիր ինչպես տրված է նմուշում. հանելին ներկայացրո՛ւ երկու թվերի տեսքով:

$$18 - 9 = 18 - 8 - 1$$

$$18 - 9 = \square$$

$$18 - \square - \square = \square$$

բ) Ջնջիր այնքան շրջան, որքան հանել ես 18-ից: Հաշվիր՝ որքան մնաց:

139. Յուրաքանչյուր վանդակ միացրո՛ւ իր լուծման մանրամասն գրառման օրինակին:

$$15 - 6$$

$$15 - 5 - 3$$

$$15 - 7$$

$$15 - 5 - 4$$

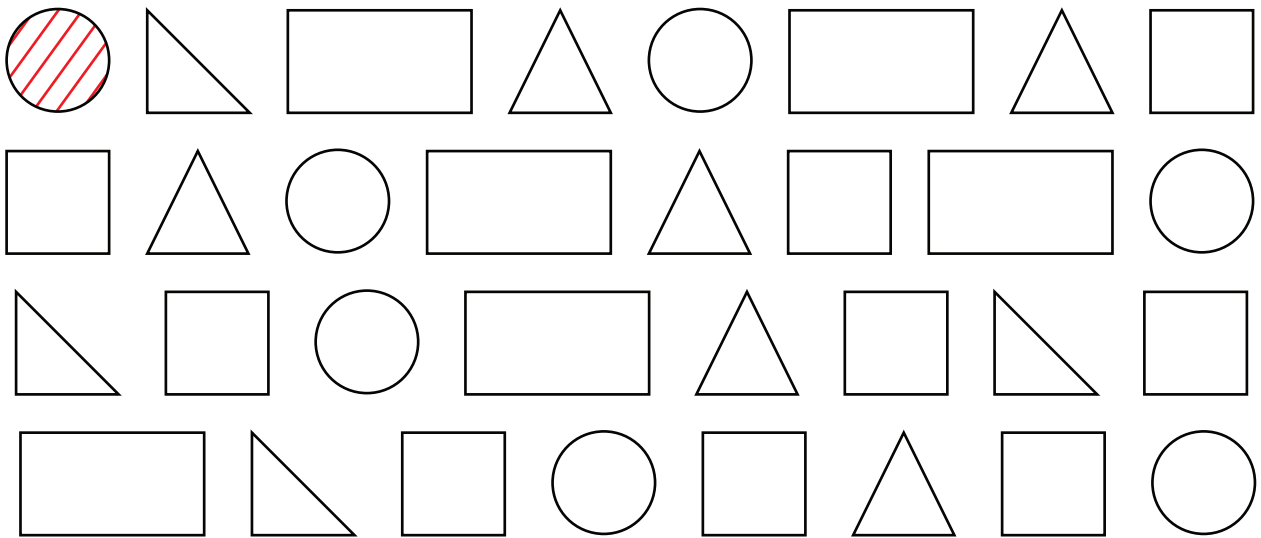
$$15 - 8$$

$$15 - 5 - 1$$

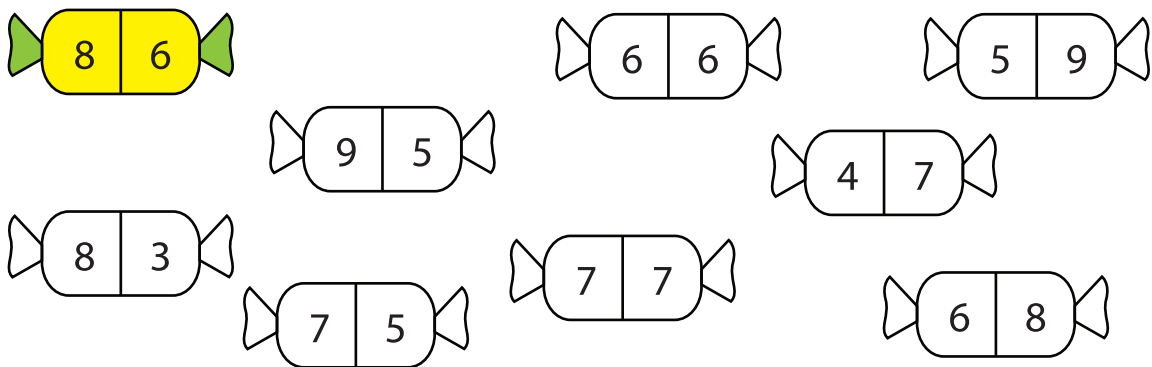
$$15 - 9$$

$$15 - 5 - 2$$

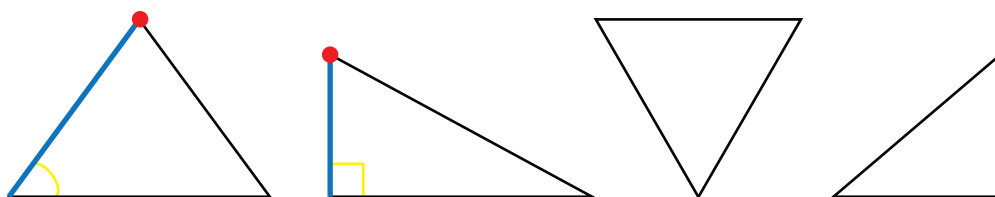
140. Պատկերի վրա գտիր բոլոր շրջանները, ստվերագծիր ինչպես տրված է օրինակում:

141. Նայիր օրինակին, ներկիր այն կոնֆետները, որոնց գումարը ստացվում է 14:

142. ա) Կարմիր մատիտով նշիր եռանկյունիների գագաթները, կապույտ մատիտով նշիր եռանկյունիների կողմերը, իսկ դեղինով՝ անկյունները:

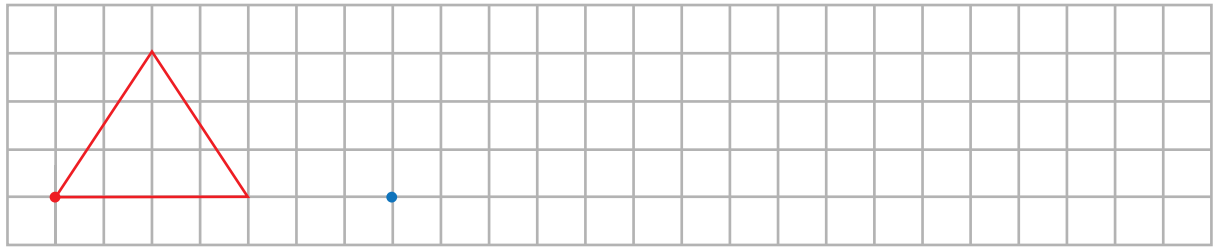
բ) Քանի գագաթ, անկյուն և կողմ ունի եռանկյունը: Գրիր.

Գագաթ _____

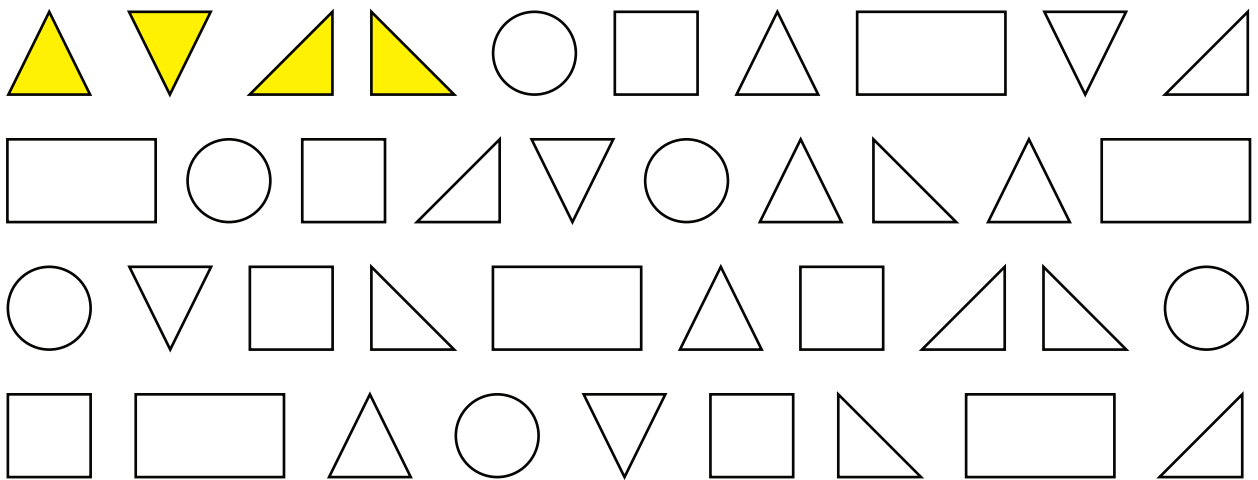
Անկյուն _____

Կողմ _____:

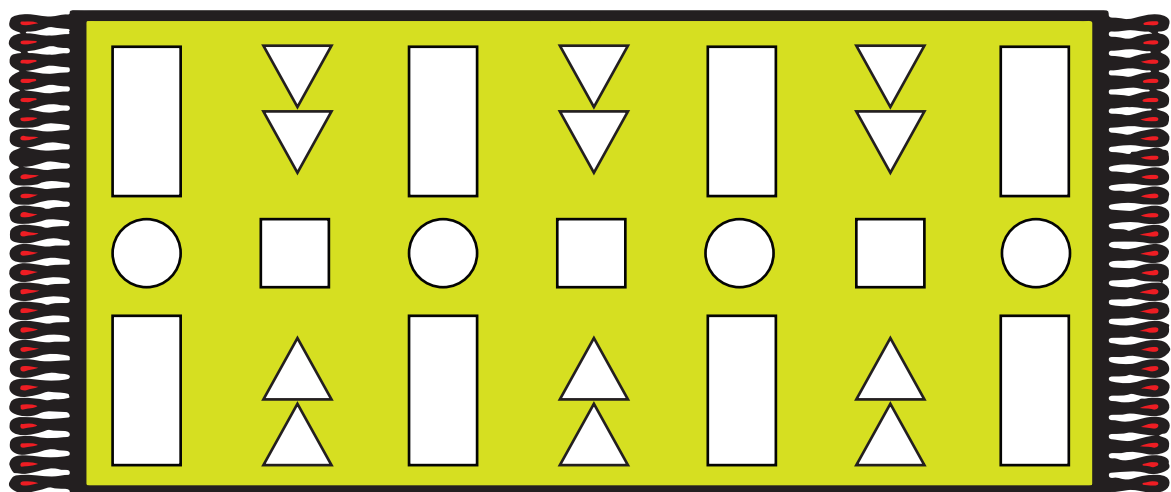
143. Գծիր եռանկյուն, ինչպես տված է օրինակում:

144. Գտիր բոլոր եռանկյունները և ներկիր:

145. Ներկիր գորգը անհրաժեշտ գույներով: Հաշվիր՝ քանի եռանկյուն, քանի քառակուսի, քանի ուղղանկյուն և քանի շրջան կա: Արդյունքները գրիր:

Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ 2

ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳԻՐՔ-ՏԵՏՐ

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների
երկրորդ դասարանի սովորողների համար